

EduAkademia.pl

prace naukowe na zlecenie

Praca-licencjacka-budzet-gminy-45

RAPORT O STANIE
GMINY GOLINA

URZĄD MIEJSKI W GOLINIE

RAPORT POWSTAŁ W RAMACH PRAC DORADCZYCH
WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA KSZTAŁCENIA I STUDIÓW SAMORZĄDOWYCH

SIERPIEŃ 2002

SPIS TREŚCI

WSTĘP 4

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	6
1.1. Historia Gminy	6
1.2. Golina dzisiaj	6
1.3. Władze lokalne	7
2. ŚRODOWISKO NATURALNE	9
2.1. Położenie i ukształtowanie powierzchni	9
2.2. Warunki glebowe	11
2.3. Surowce mineralne	11
2.4. Warunki wodne	11
2.5. Klimat	12
2.6. Ochrona środowiska	12
3. DEMOGRAFIA, BEZROBOCIE	13
3.1. Liczba i struktura ludności	13
3.2. Bezrobocie	14
4. BUDŻET GMINY	18
4.1. Bilans dochodów i wydatków budżetowych	18
4.2. Dochody	19
4.3. Wydatki z budżetu gminy	24
5. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	28
5.1. Podmioty gospodarcze	28
5.2. Perspektywy rozwoju gospodarczego gminy	29
5.3. Rolnictwo	31
6. MIENIE KOMUNALNE	34
7. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	36
7.1. Sytuacja mieszkaniowa	36
7.2. Wodociągi	37
7.3. Kanalizacja	38
7.4. Gospodarka odpadami stałymi	38
7.5. Gazyfikacja	39
7.6. Energetyka	39
7.7. Telefonizacja	39
7.8. Drogownictwo i komunikacja	40
7.9. Motoryzacja	41
7.10. Usługi dla ludności	42
8. POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW GMINY	43
8.1. Pomoc społeczna	43
8.2. Przestępczość	46
8.3. Ochotnicza Straż Pożarna Gminy Golina	47
9. SŁUŻBA ZDROWIA	49
10. OŚWIATA, KULTURA I SPORT	51
10.1. Przedszkole	51
10.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne	51
10.3. Biblioteki	54
10.4. Pozostała działalność kulturalna	55
10.5. Sport	56

11. TURYSTYKA I ZABYTKI	58
12. SPIS TABEL	60
13. SPIS WYKRESÓW	61
14. SPIS RYSUNKÓW	62

WSTĘP

Proces opracowania kompleksowego, strategicznego programu rozwoju gminy obejmuje dwa etapy. Pierwszym z nich jest przygotowanie Raportu o Stanie Gminy, a drugim – dokumentu Strategii Rozwoju Gminy.

Celem przygotowania niniejszego Raportu było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Golina. W tym celu zostały zgromadzone szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania Gminy według danych dostępnych na dzień opracowania Raportu, jak również za kilka lat wstecz. Dzięki temu istnieje możliwość dokonania analizy historycznej, czyli wszechstronnego porównania poziomu rozwoju Gminy na przestrzeni ostatnich kilku lat.

Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji strategii, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Raport zawiera analizę następujących obszarów tematycznych Gminy:

środowisko naturalne

demografia i rynek pracy

finanse Gminy (szczegółowa analiza budżetu gminy w ostatnich 5 latach).

działalność gospodarcza (w tym rolnictwo)

warunki życia mieszkańców (w tym sytuacja mieszkaniowa, wodociągi i kanalizacja, drogi, gospodarka odpadami)

pomoc społeczna

bezpieczeństwo publiczne

ochrona zdrowia

oświata

kultura i sport

turystyka i zabytki.

Analiza zgromadzonych danych pozwoliła na zidentyfikowanie zarówno atutów Gminy, jak i pewnych braków i problemów. Stały się one podstawą procesu planistycznego, bowiem atuty są tymi elementami, na których należy bazować planując dalszy rozwój Gminy. Z kolei usunięcie bądź zniwelowanie braków i problemów to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców i przyjezdnych, a więc zwiększenia atrakcyjności Gminy.

Informacje zebrane i przeanalizowane w niniejszym dokumencie pochodzą z wielu źródeł i są wynikiem prac szerokiego grona osób, reprezentujących m.in.:

Urząd Miejski w Golinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury

Instytucje oświatowe z terenu Gminy

Powiatowy Urząd Pracy w Koninie

Społeczeństwo Gminy Golina

Rewir Dzielnicy w Golinie

Ochotniczą Straż Pożarną.

Dla opracowania Raportu szczególnie cenne okazały się rozmowy przeprowadzone z pracownikami Urzędu

Miejskiego w Golinie i jednostek podległych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu, takich jak Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, raporty z wykonania budżetu Gminy, czy sprawozdania z działalności poszczególnych jednostek gminnych.

Bardzo przydatne okazały się także informacje o Gminie, zamieszczone na stronach internetowych, jak również dane udostępnione przez Wojewódzki Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Prace nad niniejszym Raportem były realizowane na podstawie umowy zawartej między Urzędem Miejskim w Golinie a Stowarzyszeniem Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych WOKiSS w Poznaniu.

Z ramienia Urzędu Miejskiego koordynatorem prac był Sekretarz Miasta – Henryk Bąk.

Koordynatorami całości projektu byli konsultanci WOKiSS – Radosław Szarleja, Bartłomiej Kustoń i Małgorzata Ornoch-Tabędzka.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1. Historia Gminy

Golina znana jest od XIV wieku - zgodnie z przekazami w 1330 roku szlachcic Jan z rąk króla Władysława Łokietka otrzymał przywilej lokacyjny dla miasta. Najstarsza wzmianka o tym prywatnym grodzie, siedzibie rodu Golińskich, pochodzi z 1338 roku. Miasto musiało się rozwijać, skoro w 1362 roku król Kazimierz Wielki potwierdził przywilej lokacyjny - do dzisiaj uważa się króla Kazimierza Wielkiego za ojca miasta, dlatego centralny plac Goliny nosi jego imię, a dla upamiętnienia lokacji ustawiono w 1989 roku pomnik króla Kazimierza Wielkiego.

W XVI wieku w mieście funkcjonowało już około 20 rzemieślników. Rozwój Goliny został poważnie zakłócony groźnym pożarem w 1611 roku. Kroniki podają, że siedem lat po tym nieszczęściu w mieście stało tylko 17 domów. Do rozbiorów Golina administracyjnie była położona w województwie kaliskim. Rozbiory wpłynęły negatywnie na rozwój miasta, które najpierw pod panowaniem pruskim, a od 1815 roku rosyjskim, utraciło swoją pozycję. Mimo przyrostu mieszkańców z 1.032 osób w 1827 roku do 1.800 w roku 1902, Golina w latach 1870-1921 straciła status miasta. Rolniczy charakter terenu przyczynił się do rozwoju przetwórstwa. Funkcjonowały już wtedy: garbarnia, olejarnia, młyn, browar i gorzelnia.

Po odzyskaniu niepodległości silne starania ówczesnych władz spowodowały przywrócenie praw miejskich. W okresie II Rzeczypospolitej zanotowano rekordowy wzrost ludności - do 3.200 mieszkańców w 1939 roku. Znaczna część tego przyrostu wynikała z tego, że dużo ludności pochodzenia żydowskiego znalazło w Golinie miejsce sprzyjające do życia i rozwoju. Po wybuchu II wojny światowej Golina została przyłączona do Rzeszy; nastąpiły wysiedlenia ludności polskiej i masowe egzekucje - zagładzie uległa ludność żydowska. W Golinie i w okolicy prowadzona była działalność konspiracyjna.

1.2. Golina dzisiaj

Gmina Golina to mały ośrodek usługowo-mieszkaniowy położony na obrzeżu Konińskiego Zagłębia Węgla Brunatnego. Obejmuje obszar 99,05 km² i liczy około 11.300 mieszkańców. W jej skład wchodzi miasto Golina oraz 18 wsi sołeckich, obejmujących łącznie 25 wsi. Po reformie administracyjnej kraju w 1998 roku, gmina Golina stanowi część powiatu konińskiego.

Miasto Golina jest zamieszkiwane przez około 4.200 mieszkańców. Jest ono położone w odległości 10 km od Konina i kilku kilometrów od magistrali kolejowej Paryż-Moskwa oraz autostrady A-2. Stacja kolejowa znajduje się w Sławiu (1,5 km od miasta). Zabudowa miasta rozciąga się wzdłuż drogi z Konina do Poznania i jej odgałęzienia do trasy A-2 i Pyzdr. Działa tu kilka zakładów przemysłowych, rozwinął się przemysł obuwniczy, spożywczy i metalowy. Działalność prowadzą też przedsiębiorstwa budowlane. Ogółem poza rolnictwem działa około 600 podmiotów gospodarczych.

Gospodarka Gminy ma charakter rolniczy. W użytkowaniu gruntów dominują grunty orne oraz pastwiska, stosunkowo mało jest natomiast lasów. Gleby na obszarze Gminy są zróżnicowane, toteż obok żyta i ziemniaków uprawia się pszenicę i buraki cukrowe. W hodowli przeważa trzoda chlewna. Na terenie Gminy znajduje się około 1,4 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych.

W Gminie występują sprzyjające warunki dla podejmowania działalności w zakresie produkcji i usług, takie jak:

korzystne położenie przy głównych szlakach komunikacyjnych - przy autostradzie A-2 i trasie kolejowej Paryż-Moskwa
dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych i gminnych
rozbudowana infrastruktura techniczna - wodociągi, łączność telefoniczna, sieć kanalizacji sanitarnej (Gmina posiada własną oczyszczalnię ścieków)
konkurencyjna siła robocza
możliwość podnoszenia kwalifikacji przy wykorzystaniu zaplecza szkół w pobliskim Koninie
wolne tereny pod inwestycje.

Dobrze rozwinięta i utrzymana jest sieć dróg. Znacząca jest baza społeczna: 2 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej i apteka w Golinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Golinie, 3 Biblioteki Publiczne. Na terenie gminy działają 4 szkoły podstawowe (+ 1 filia), 1 gimnazjum oraz przedszkole w Golinie, posiadające filię w Kawnicach.

Największymi atrakcjami turystycznymi gminy są:
Jezioro Głodowskie, położone w kompleksie leśnym na granicy Gminy
drewniany kościół w Golinie z lat 1765-67
Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach.

1.3. Władze lokalne

Rada Miejska w Golinie liczy 22 radnych. Przy Radzie działają następujące stałe komisje:
Komisja Rewizyjna
Komisja Rozwoju Gospodarczego i Ochrony Środowiska
Komisja ds. Samorządu, Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego.

Zarząd Miejski liczy 7 osób:
Przewodniczący Zarządu – Burmistrz
Zastępca Przewodniczącego Zarządu – Zastępca Burmistrza
5 członków Zarządu
Sekretarz Miasta
Skarbnik Miasta.

Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego obejmuje następujące stanowiska pracy:
Burmistrz
Zastępca Burmistrza
Sekretarz
Skarbnik
Sekretariat
Księgowość - 3 stanowiska
Kasa
Podatki i Opłaty - 3 stanowiska
Urząd Stanu Cywilnego
Stanowisko ds. Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Katastru
Stanowisko ds. Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa
Stanowisko ds. Rolnictwa, Statystyki Rolnej, Komunalizacji Mienia Gminnego i Dróg Gminnych
Stanowisko ds. Ochrony Środowiska, Leśnictwa, Łowiectwa, Gospodarki Wodnej i Spółki Wodnej
Stanowisko ds. Gospodarki Komunalnej i Lokalowej
Radca prawny

Stanowisko ds. Obsługi Organów Gminy
Stanowisko ds. Kadr i BHP
Stanowisko ds. Działalności Gospodarczej, Sportu i Kultury, Rejestru Zamówień Publicznych
Stanowisko ds. Zamówień Publicznych i Przygotowania Inwestycji
Stanowisko ds. Wojskowych, Obrony Cywilnej, Obsługi OSP, Ochrony Informacji Niejawnych
Stanowisko ds. Komunikacji, Rozwoju Lokalnego i Promocji Gminy
Straż Miejska
Stanowisko ds. Obywatelskich i Ewidencji Ludności
Kierowca
Stanowisko ds. Obsługi Urzędu
Sprzątaczką
Archiwistka.

Po zmianach ordynacji wyborczej i wyborach w dniu 27 października 2002 roku Rada Miejska w Golinie będzie liczyła 15 radnych, zaś Burmistrz Miasta - wybrany w wyborach bezpośrednich – będzie jednoosobowym Zarządem.

2. ŚRODOWISKO NATURALNE

2.1. Położenie i ukształtowanie powierzchni

Obszar Gminy leży w obrębie dwóch regionów geomorfologicznych: Wysoczyzny Gnieźnieńskiej i Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej. Pradolina ta obejmuje południową część Gminy i stanowi taras zalewowy z licznymi starorzeczami i pagórkami wydmowymi. Wysoczyzna Gnieźnieńska zajmuje północną część Gminy i składa się z następujących subregionów: Równina Słupecka, Pagórki Powidzko-Konińskie, Równina Maliniecka i Równina Kazimierzowska.

Rysunek 1.1. Usytuowanie powiatu konińskiego oraz gminy Golina w województwie wielkopolskim

Administracyjnie Gmina należy do powiatu konińskiego, granicząc z następującymi gminami:

od południa – z gminami: Rzgów i Stare Miasto

od zachodu – z gminami Słupca oraz Łądek

od północy – z gminą Kazimierz Biskupi

od wschodu – z gminą Konin.

Gmina podzielona jest na 18 sołectw: Adamów, Barbarka, Bobrowo, Brzeźniak, Chrustu, Głodowo, Golina Kolonia, Kawnice, Kraśnica, Kolno, Lubiecz, Przyjma, Radolina, Rosocha, Spławie, Sługocinek, Myślubórz oraz Węglew.

Powierzchnia Gminy wynosi 9.905 ha, w tym użytki rolne zajmują 8.224 ha, a tereny leśne i zadrzewione – 755 ha. Szczegółowe dane na temat struktury gruntów przedstawiono na wykresie.

Wykres 2.1. Rodzaje gruntów w gminie Golina

Z powyższych danych wynika, że Gmina ma charakter typowo rolniczy. Na uwagę zasługuje niewielki odsetek powierzchni zalesionych oraz wód – łącznie poniżej 9%.

Zdecydowana większość, bo prawie 88% gruntów na terenie Gminy należy do osób fizycznych. 3,5 % powierzchni zajmują grunty Skarbu Państwa; są to przede wszystkim powierzchnie leśne. Dane te zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 2.2. Struktura własności gruntów w gminie

2.2. Warunki glebowe

Na terenie Gminy występują dwa podstawowe typy gleb: pochodzenia wodnego – mady średnie, ciężkie, lekkie, mady ciężkie położone na torfach, gleby torfowe, murszowe, mułowo-bagiennie oraz piaski wydmore – przeważają tu łąki i pastwiska gleby mineralne pochodzenia lodowcowego – przeważają piaski lekko i średnio gliniaste na podłożu piaszczystym oraz piaski luźne.

Na około połowie powierzchni Gminy występują słabe i bardzo słabe gleby - VI klasa bonitacyjna gleb stanowi aż 30% ogólnej powierzchni gruntów rolnych.

Wykres 2.3. Klasy gruntów rolnych

2.3. Surowce mineralne

Do udokumentowanych złóż surowców należą:

złóża kruszywa naturalnego (żwir) – Golina, Głodowo, Rosocha

złóża torfów – Brzeźniak-Kozarzew-Kawnice, Golina

złoża węgla brunatnego – w północnej części Gminy.

Z udokumentowanych złóż żadne nie jest eksploatowane. Wydobywane jest natomiast kruszywo naturalne w kilku nielegalnych żwirowniach.

2.4. Warunki wodne

Sieć wodna Gminy należy do zlewni Warty, która przepływa wzdłuż południowej granicy Gminy. Cały obszar Gminy odwadniają niewielkie, najczęściej bezimienne ciekły, uchodzące do Warty.

Na obszarze Gminy brak jest większych powierzchniowych zbiorników wodnych. Jedynym jest Jezioro Głódowskie, leżące na granicy gmin Golina oraz Kazimierz Biskupi.

Do celów użytkowych woda pobierana jest z trzech poziomów wodonośnych: czwartorzędowego, trzeciorzędowego i kredowego.

2.5. Klimat

Na terenie Gminy panuje klimat umiarkowany. Charakteryzuje się przewagą wpływów oceanicznych, związanych z globalną cyrkulacją mas powietrza, napływającego z Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego. Występują tu mniejsze od przeciętnych w Polsce amplitudy temperatur, wiosny i lata są ciepłe i wczesne, a zimy łagodne z nietrwałą pokrywą śnieżną.

Klimat Gminy cechuje się niskim rocznym poziomem opadów atmosferycznych (średnia około 500 mm), choć występujące duże ilości opadów w krótkim czasie powodują powodzie i utrudniają prace polowe. Przeciętnie w ciągu roku występuje około 50 dni słonecznych i około 130 dni pochmurnych. Średnia temperatura powietrza waha się w granicach +8°C.

2.6. Ochrona środowiska

Gmina charakteryzuje się bardzo niskim wskaźnikiem lesistości, wynoszącym około 7,8% powierzchni Gminy, co stanowi wartość zdecydowanie mniejszą do średniej powiatowej - 15,9%, wojewódzkiej - 25,6%, czy krajowej - około 28%.

Do obszarów o wysokich walorach przyrodniczych należy zaliczyć Dolinę Warty, gdzie zachowały się niezmeliorowane, naturalne obszary torfowiskowe, stanowiące jedno z największych w Polsce i Europie miejsc lęgowych ptaków wodno-błotnych. Obszary te objęto ochroną rezerwatową.

Część obszaru Gminy wchodzi w skład Powidzko-Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Pyzderskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, które charakteryzują się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi.

3. DEMOGRAFIA, BEZROBOCIE

3.1. Liczba i struktura ludności

Na terenie gminy Golina mieszka 11.313 osób (stan na 31 grudnia 2001 roku). Analizując liczbę ludności, daje się zaobserwować utrzymywanie się jej na zbliżonym poziomie w ostatnich latach. Prognozy demograficzne przewidują proces niewielkiego, ale systematycznego zmniejszania się liczby ludności na terenie Gminy.

W latach 1997-2001 współczynnik przyrostu naturalnego ulegał nieznacznym wahaniom, co prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3.1. Przyrost naturalny w gminie Golina

Współczynnik przyrostu naturalnego w latach 1997-2001 wahał się w przedziale od 1,85 w roku 1999 do 4,27 w roku 1998. Jest to stosunkowo wysoka wartość, gdyż w skali całego kraju współczynnik ten zbliża się do wartości 0 (w 2000 roku wyniósł zaledwie 0,3).

Podstawowe dane, dotyczące ludności Gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3.1. Liczba ludności w gminie Golina w 2001 roku

Ludność

Kobiety na 100 mężczyzn

Współczynnik przyrostu naturalnego

Ogółem

Mężczyźni

Kobiety

Na 1 km²

11.313

5.751

5.562

114,2

96,7

2,56

Gęstość zaludnienia jest zbliżona do średniej krajowej, natomiast na uwagę zasługuje, nietypowa dla naszego kraju, większa liczba mężczyzn w populacji Gminy. Biorąc pod uwagę strukturę wieku ludności okazuje się, że zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet jest w przedziale do 16 lat, podczas gdy dla osób w wieku powyżej 16 lat proporcje te są bardzo zbliżone.

Wykres 3.2. Ludność w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjny

Gminę charakteryzuje wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym. Podczas gdy dla udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym średnia krajowa przekracza 24%, gmina Golina posiada w tej grupie wiekowej ponad 29% ludności. Jeszcze większe dysproporcje zachodzą, gdy analizujemy udział ludności w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym.

Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi znacząco wpływa na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wejście na rynek pracy kolejnych roczników „wyżu demograficznego” (osoby urodzone na początku lat 80-tych), przy tendencjach wzrostowych w gospodarce, zwiększa potencjał siły roboczej, a z drugiej strony, przy recesji gospodarczej – jak to jest obecnie - może spowodować wzrost bezrobocia w Gminie. Obserwuje się wzrastającą skłonność młodych ludzi do emigrowania ze wsi oraz małych miasteczek do większych ośrodków. Niekorzystnym zjawiskiem jest przy tym zdecydowanie większa mobilność osób lepiej wykształconych, co sprawia, że ogólny poziom wykształcenia mieszkańców Gminy pozostaje na stosunkowo niskim poziomie

3.2. Bezrobocie

Wykres 3.3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Golina (stan na 31 XII)

Poziom bezrobocie w gminie Golina systematycznie rośnie. Wynika to przede wszystkim z powodów podobnych do występujących w skali całego kraju: zwiększonego napływu absolwentów na rynek pracy (efekt „wyżu demograficznego”), ujawnienia się osób pragnących poprzez status bezrobotnego uzyskać opłacenie z budżetu Państwa składki na ubezpieczenie zdrowotne, problemy finansowe wielu przedsiębiorstw i związane z tym przyspieszenie procesów restrukturyzacji i zwolnienia pracowników, mały przyrost nowych miejsc pracy.

Poniżej została przeprowadzona analiza bezrobocia według następujących kryteriów:
wieku bezrobotnych
czasu pozostawania na bezrobociu
wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych
stażu pracy bezrobotnych.

Struktura wiekowa osób bezrobotnych została przedstawiona poniżej.

Wykres 3.4. Struktura wiekowa bezrobotnych

W Gminie obserwuje się podobną tendencję, jak w całym kraju - największe bezrobocie występuje wśród osób młodych, do 24 roku życia - stanowili oni w 2001 roku 33,3% ogółu bezrobotnych. Kolejną znaczącą grupą są osoby bezrobotne między 25 a 34 rokiem życia (27,7%).

Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost liczby długotrwale bezrobotnych - powyżej 24 miesięcy. W 2001 roku były to już 362 osoby, co oznacza udział prawie 29%. W formie graficznej powyższe informacje zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 3.5. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu

Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych można zaobserwować, iż najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (45% bezrobotnych) oraz podstawowym (34%). Najmniej jest bezrobotnych z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym. Taka struktura osób bezrobotnych jest również charakterystyczna w skali całego kraju.

Wykres 3.6. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Analizując rynek bezrobotnych według kryterium stażu pracy okazuje się, że najliczniejsza jest grupa osób, które pracowały od 1 roku do 5 lat. Ich udział w 2001 roku wynosił 23%. Bardzo wysoki jest również udział osób, które mają żadnego stażu – 20%.

Wykres 3.7. Struktura bezrobotnych według stażu pracy

Z dniem 1 marca 2000 roku w Golinie przy ul. Kolejowej został utworzony Terenowy Punkt Obsługi Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie. Osoby bezrobotne mogą załatwić w Punkcie Obsługi takie sprawy, jak:

- potwierdzanie gotowości do podjęcia pracy
- otrzymanie historii bezrobotnego
- wpis do legitymacji ubezpieczeniowej
- wyrejestrowanie osób, które podjęły pracę
- uzyskanie informacji o ofertach pracy
- uzyskanie informacji o usługach świadczonych przez Urząd Pracy (roboty publiczne, prace interwencyjne, staże, szkolenia)
- uzyskanie informacji o przepisach wynikających z ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

4. BUDŻET GMINY

4.1. Bilans dochodów i wydatków budżetowych

Bilans dochodów i wydatków gminy w latach 1997-2001 ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4.1. Porównanie poziomu dochodów i wydatków z budżetu gminy (w tys. zł)

Do roku 1999 budżet Gminy cechował się niewielką nierównowagą dochodów i wydatków. Lata 2000 i 2001 zamknęły się niedoborem w wysokości odpowiednio 1.379,6 tys. zł oraz 1.434,1 tys. zł, co stanowiło po 12% dochodów Gminy w tych latach.

W ostatnich 2 latach wykonanie budżetu przedstawiało się następująco:

Na 2000 rok zaplanowany był niedobór na poziomie 1.996,2 tys. zł. Na końcu roku ostatecznie niedobór wyniósł 1.379,6 tys. zł. Było to spowodowane przede wszystkim niższymi od zaplanowanych wydatkami inwestycyjnymi w takich działach, jak: Gospodarka komunalna, Oświata i wychowanie (szkoły podstawowe) oraz Rolnictwo.

Na 2001 rok w budżecie Gminy zaplanowany był niedobór na poziomie 2.036,2 tys. zł. Na koniec roku niedobór był niższy i wyniósł 1.434,1 tys. zł. Zarówno zrealizowane dochody, jak i wydatki były niższe od zaplanowanych - dochody o 3,4%, natomiast wydatki o 8,2%. Niższe dochody wystąpiły przede wszystkim z tytułu wpływów z podatków lokalnych od osób fizycznych oraz z udziałów Gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa. Z kolei niższe od przewidywanych wydatki miały miejsce głównie w transporcie (inwestycje w drogi publiczne gminne) i szkolnictwie (wydatki inwestycyjne – szkoły podstawowe).

Dynamika dochodów i wydatków, czyli ich procentowa zmiana w stosunku do poprzedniego roku została przedstawiona na poniższych wykresach. Pierwszy z nich przedstawia zmiany dochodów i wydatków w ujęciu nominalnym, drugi natomiast w ujęciu realnym, czyli po uwzględnieniu stopy inflacji, dzięki czemu można obiektywnie stwierdzić, czy dochody i wydatki w poszczególnych latach były faktycznie (realnie) wyższe, czy też niższe niż w poprzednich latach.

Wykres 4.2. Porównanie dynamiki dochodów i wydatków gminy (rok poprzedni = 100)

Wykres 4.3. Porównanie dynamiki dochodów i wydatków - realnie (rok poprzedni = 100)

Z wykresów wynika, że najgorszym rokiem był rok 2000, kiedy wydatki realnie wzrosły o 7% (głównie za sprawą poniesienia wydatków inwestycyjnych na budowę kanalizacji sanitarnej), przy jednoczesnym spadku dochodów realnych o prawie 9%. W roku 2001 zarówno dochody, jak i wydatki budżetowe były realnie minimalnie niższe niż rok wcześniej. Generalnie w ostatnich 5 latach realne dochody budżetu Gminy spadły minimalnie, natomiast wydatki wzrosły realnie o blisko 10%.

4.2. Dochody

Poziom i zmiany dochodów budżetu Gminy na przestrzeni ostatnich pięciu lat zostały przedstawione powyżej. Strukturę dochodów, czyli udziały poszczególnych składników w dochodach Gminy ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4.4. Udziały poszczególnych składników w dochodach gminy

Zdecydowanie największy udział w dochodach Gminy mają subwencje; ponadto udział ten ma tendencję rosnącą – z 48,5% w 1997 roku do 61,2% w 2001 roku. W 2001 roku około 65% wszystkich subwencji stanowiła subwencja oświatowa. Na kolejnych miejscach znalazły się: udziały w podatkach budżetu Państwa (12,7-14,3% dochodów), podatki lokalne (9,8-13,4%) oraz dotacje i środki pozabudżetowe na zadania bieżące (8,6-13%). Kolejne pozycje stanowią już tylko kilka procent dochodów budżetowych i są to: środki na realizację inwestycji (1-10,2%), pozostałe dochody (2,5-4%) i dochody z majątku gminy (0,9-3,4%).

W ostatnich pięciu latach struktura dochodów budżetowych Gminy uległa niekorzystnym zmianom – spadła rola podatków lokalnych i udziałów w podatkach budżetu Państwa, a wzrosło znaczenie subwencji. Podobną tendencję można zaobserwować w większości polskich gmin. Świadczy to o malejącej samodzielności finansowej samorządów. Następstwem takiej sytuacji jest pozbawienie samorządów możliwości swobodnego planowania i dysponowania budżetem.

Na dochody własne Gminy składają się dochody z następujących grup:
podatki i opłaty lokalne
dochody z majątku gminy
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa
inne dochody.

Udział dochodów własnych Gminy w jej łącznych dochodach w poszczególnych latach został przedstawiony w poniższym zestawieniu.

Tabela 4.1. Dochody ogółem a dochody własne budżetu gminy

Rok

Dochody ogółem (tys. zł)

Dochody własne (tys. zł)

Procentowy udział

1997

8 860,6

2 770,7

31,3%

1998

9 737,4

2 988,2

30,7%

1999

11 381,3

3 499,5

30,7%
 2000
 11 462,8
 3 272,4
 28,5%
 2001
 11 889,8
 3 377,6
 28,4%

Z powyższych danych wynika, że udział dochodów własnych w ostatnich 5 latach stanowił 31,3-28,4% łącznych dochodów budżetowych Gminy. Niestety, w latach 1997-2001 udział ten wykazywał tendencję malejącą. Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, przyjęta w 1998 roku będzie obowiązywała z niewielkimi zmianami do końca roku 2002, a być może również w roku budżetowym 2003, choć zgodnie z pierwotnymi założeniami, miała funkcjonować tylko w latach 1999-2000. Wydłużenie obowiązywania tej ustawy jest wygodne z punktu widzenia administracji centralnej. Oznacza jednak blokowanie procesu decentralizacji finansów publicznych mimo dokonanej decentralizacji zadań. Dług publiczny jest stopniowo przrzucany na samorządy, a to prowadzi do deprecjacji idei samorządności.

Podatki i opłaty lokalne

Tabela 4.2. Udział podatków lokalnych w dochodach ogólnych gminy

Rok	Dochody ogółem	Podatki i opłaty lokalne	Procentowy udział
1997	8 860,6	1 184,4	13,4%
1998	9 737,4	1 050,2	10,8%
1999	11 381,3	1 118,4	9,8%
2000	11 462,8	1 310,8	11,4%
2001	11 889,8	1 399,2	11,8%

Udział podatków w dochodach Gminy w latach 1997-2001 ulegał wahaniom. Podczas, gdy łączne dochody Gminy w analizowanym okresie wzrosły o 34%, to podatki i opłaty lokalne zaledwie o 18%. Znaczący wzrost w tym okresie miał miejsce jedynie w przypadku podatku od nieruchomości, który wzrósł nominalnie o

227%.

Znaczenie poszczególnych podatków dla dochodów budżetu Gminy przedstawiono na poniższym wykresie.
Wykres 4.5. Struktura podatków i opłat lokalnych

W grupie podatków i opłat lokalnych zdecydowanie dominują dochody z tytułu podatku od nieruchomości. W ostatnich 5 latach ich udział wzrósł z 37,2% do 71,8%. W ramach podatku od nieruchomości udział podatków od osób fizycznych przez cały analizowany okres był wyższy niż od osób prawnych. Drugie miejsce zajmują dochody z podatku rolnego, osiągające w 2001 roku 14% sumy dochodów z grupy podatków i opłat lokalnych.

Jeszcze w 1997 roku podatek od środków transportu stanowił 21% dochodów Gminy w ramach podatków i opłat lokalnych. Na skutek zmiany przepisów podatek ten ma od 1998 roku mniejsze znaczenie (4,7% w 2001 roku), pojawiła się natomiast subwencja drogowa, rekompensująca utracone dochody.

Udział dochodów z opłaty skarbowej w ramach omawianej grupy dochodów w latach 1997-2000 pozostawał na poziomie około 14,7- 21,4%, natomiast w 2001 roku spadł do 2,8% z powodu wprowadzenia podatku od czynności cywilno-prawnych, umniejszającego opłatę skarbową.

Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa.
Dotacje i środki pozabudżetowe na zadania bieżące.

Tabela 4.3. Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa

Rok	
Dochody ogółem	
Udziały w podatkach budżetu Państwa	
Udział w dochodach	
Dotacje i śr. pozabudż. na zadania bieżące	
Udział w dochodach	
1997	
8 860,6	
1 263,9	
14,3%	
889,5	
10,0%	

1998
 9 737,4
 1 472,1
 15,1%
 935,8
 9,6%
 1999
 11 381,3
 1 536,6
 13,5%
 1 129,9
 9,9%
 2000
 11 462,8
 1 541,5
 13,4%
 1 489,2
 13,0%
 2001
 11 889,8
 1 514,2
 12,7%
 1 022,9
 8,6%

Udział dochodów z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa systematycznie spadał od 1997 roku. W 2001 roku jego udział w dochodach budżetu Gminy wyniósł zaledwie 12,7%. Prawie w całości jest to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Dotacje i środki pozabudżetowe na zadania bieżące stanowiły 8,6-13% dochodów Gminy. Ogromną większość wśród nich stanowią zadania zlecone (około 92%), przede wszystkim w zakresie pomocy społecznej.

Subwencje

Tabela 4.4. Poziom subwencji w latach 1997-2001

1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 Subwencja podstawowa
 1 090,8
 1 403,3
 1 795,3
 2 061,4
 2 022,8
 Subwencja oświatowa
 3 205,8
 3 510,3
 4 078,6

4 085,9
 4 733,9
 Subwencja rekompensująca
 -
 246,9
 347,3
 439,4
 524,4
 Razem - subwencje ogólne z budżetu państwa
 4 296,6
 5 160,5
 6 221,2
 6 586,7
 7 281,1
 Udział subwencji w dochodach ogółem
 48,5%
 53,0%
 54,7%
 57,5%
 61,2%

Jak już wyżej wspomniano, subwencje stanowią najistotniejsze źródło dochodów budżetowych gminy - od 48,5% w 1997 roku do 61,2% w 2001 roku. W tej grupie większość stanowi subwencja oświatowa. Systematycznie rośnie udział subwencji rekompensującej częściową likwidację podatku od środków transportowych – z 4,8% w 1998 roku do 7,2% w 2001 roku.

Dochody z majątku gminy

Tabela 4.5. Struktura dochodów z majątku gminy

1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych
 14,5

Sprzedaż mienia, wyrobów i składników majątkowych
 64
 89,3
 374,3
 156,4
 155,9
 Zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste

 11,7
 9,3

8,2
9
Dochody z majątku gminy
78,5
101,0
383,6
164,6
164,9
Udział dochodów z majątku w dochodach ogółem
0,9%
1,0%
3,4%
1,4%
1,4%

Dochody z majątku Gminy w ostatnich pięciu latach wahały się od 78,5 tys. zł do 383,6 tys. zł w 1998, stanowiąc od 0,9%, do 3,4% łącznych dochodów budżetowych. W 2001 roku wyniosły one zaledwie niecałych 165 tys. zł. Najważniejszym źródłem dochodów w tej grupie jest sprzedaż mienia – łącznie około 892,6 tys. zł w ostatnich 5 latach.

Pozostałe dochody

Pozostałe dochody w ostatnich 5 latach stanowiły od 2,2% do 4,0% dochodów Gminy, wykazując znaczący wzrost w 1999 roku, kiedy to ich poziom wyniósł 460,9 tys. zł.

W roku 2001 skutki obniżenia górnych stawek podatku rolnego i od nieruchomości wyniosły 418,7 tys. zł (3,5% sumy dochodów), natomiast skutki udzielonych przez Gminę ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień i zaniechania podatków – 126,3 tys. zł.

4.3. Wydatki z budżetu gminy

Wydatki z budżetu Gminy w ujęciu poszczególnych działów zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 4.6. Wydatki budżetowe w poszczególnych działach (w %)

Wnioski wynikające z wyżej zaprezentowanych danych są następujące:

Od 1996 roku, kiedy zadania oświatowe są w całości realizowane przez gminy, wydatki na oświatę stały się główną pozycją wydatków z budżetu gminy Golina. W latach 1997-2001 wysokość tych wydatków wzrosła z 3.826,1 tys. zł do 7.732,8 tys. zł, stanowiąc 42,7-58% wydatków z budżetu Gminy. Subwencja oświatowa w coraz mniejszym stopniu pokrywa wydatki gminy na oświatę – podczas gdy w 1997 roku stanowiła ona 83,8% wydatków na oświatę, to w 2001 roku już tylko 61,2%.

Wydatki na gospodarkę komunalną, ochronę środowiska i transport w ostatnich 5 latach stanowiły od 29,2% (w 1997 r.) do 12,4% wydatków budżetowych gminy (w 2001 r.). W ujęciu kwotowym największe wydatki miały miejsce w 1997 roku – 2,6 mln zł. W ramach tej grupy wydatków udział wydatków transportowych (utrzymanie dróg i inwestycje drogowe) wahał się od 13,1% w 2001 roku do 47,7% w 1997 roku.

W ostatnich 5 latach udział wydatków na ochronę zdrowia i opiekę społeczną wynosił 9,8-11,8%; były to wydatki w wysokości od 1,06 do 1,37 mln zł rocznie. W ramach omawianej grupy 86-93% wydatków jest związanych z opieką społeczną.

W latach 1997-2001 poziom wydatków na kulturę mieścił się w przedziale około 200-300 tys. zł i stanowił 2,1-2,3% wszystkich wydatków z budżetu Gminy.

Nakłady na kulturę fizyczną i sport są znacznie niższe. W 1997 roku wyniosły one zaledwie 36,4 tys. zł, natomiast najwięcej w 2000 roku – 98,5 tys. zł (0,4-0,8% budżetu Gminy).

Kwota wydatków na administrację wzrosła z 1,06 mln zł w 1997 roku do 1,8 mln zł w 2001. Rośnie ona w tempie nieco szybszym niż całość wydatków budżetowych Gminy, bowiem jej udział przez cały analizowany okres wynosił od 11,8% w 1997 roku do 13,9% w 1999 roku.

Innego podziału wydatków budżetowych można dokonać według kryterium rodzajowego:

Wykres 4.7. Struktura wydatków gminy według kategorii

Najważniejszą pozycją w wydatkach z budżetu Gminy jest fundusz płac z pochodnymi. Jego poziom w latach 1997-2001 wzrósł z 3,1 mln zł do 6,5 mln zł, co oznacza zwiększenie udziału z 34,8% do 48,6%.

Kolejną pozycję – 29,3-22,7% wydatków stanowią wydatki inwestycyjne, natomiast pozostałe wydatki rzeczowe – 6,5-12,2%.

Wydatki inwestycyjne

Poziom wydatków inwestycyjnych w porównaniu do całkowitych wydatków budżetowych Gminy przedstawiał się następująco:

Wykres 4.8. Wydatki budżetowe ogółem a wydatki inwestycyjne w gminie (w tys. zł)

W latach 1997-2001 wydatki inwestycyjne stanowiły kolejno 29%, 29,3%, 27,9%, 23,9% oraz 22,7% wszystkich wydatków z budżetu Gminy, co w porównaniu z wieloma innymi gminami o podobnym charakterze jest wielkością znaczącą. Taki odsetek ogółu wydatków przeznaczanych na inwestycje świadczy o stosunkowo perspektywicznym charakterze budżetu gminy (w literaturze przedmiotu panuje pogląd, iż dopiero uzyskanie udziału nakładów na inwestycje rzędu 20-30% sumy wydatków gminy wskazuje na prorozwojowy charakter gminy i zachowanie odpowiedniej proporcji w stosunku do innych wydatków budżetowych). W obecnej, niepewnej sytuacji finansowej samorządów, obok problemów z finansowaniem realizacji zadań bieżących, szczególnie wielu problemów dostarcza wieloletnie planowanie inwestycji.

Wykres 4.9. Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu gminy według działów w latach 1997-2001

W latach 1997-2001 największe wydatki inwestycyjne miały miejsce w:
gospodarce komunalnej i transporcie – 8,2 mln zł (58,8% wszystkich wydatków inwestycyjnych)
oświacie – 4,3 mln zł (31% wszystkich wydatków inwestycyjnych).

Najważniejsze zrealizowane inwestycje w Gminie w ostatnich 3 latach zawiera poniższe zestawienie. Suma wydatków inwestycyjnych jest wyższa niż wynikająca z Wykresu 4.8., gdyż część inwestycji była finansowana ze źródeł innych niż wyłącznie budżet Gminy.

Tabela 4.6. Inwestycje w gminie w latach 1999-2001

1999
zł
1.
Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Golinie I i II etap
995.726
2.
Kanalizacja sanitarna – etap II i III
850.382
3.
Budowa dróg: Kawnice-Rosocha, Lubiecz, ul. Poprzeczna, Głodowo
772.950
4.
Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Przyjmie
339.946
5.
Odbudowa dróg dojazdowych do pól
272.250
6.
Hydrofornia Węglew
192.642
7.
Wodociągi: Rosocha, Splawie, Przyjma-Brzeźniak, Głodowo-Przyjma, Adamów
137.355
8.
Zakup samochodu p. pożarowego
80.000
9.
Oświetlenie uliczne Węglew

74.000
10.
Budowa strażnicy OSP w Radolinie
68.745
11.
Modernizacja sali gimnastycznej przy SP Golina
36.102
12.
Zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania
31.316

2000
zł
1.
Kanalizacja sanitarna – Osiedle Zachód
1.102.986
2.
Rekultywacja i modernizacja oraz dokumentacja techniczna dróg: Węglew, Głodowo, Sławie, Kraśnica, Rosocha Kolonia, Lubiecz, ul. Krótka, ul. Poniatowskiego
368.063
3.
Przebudowa kotłowni osiedlowej
239.292
4.
Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków
152.049
5.
Wymiana okien SP Przyjma
149.542
6.
Wysypisko śmieci
119.788
7.
Modernizacja dachu SP Golina
100.678
8.
Budowa placu targowego
81.843
9.
Sieć wodociągowa Adamów Kolonia
33.551
10.
Modernizacja obiektów na stadionie
21.570

2001

zł

1.

Rozbudowa SP w Golinie

1.500.000

2.

Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków

854.948

3.

Kanalizacja sanitarna Osiedla Zachód

249.279

4.

Budowa dróg: Głodowo, Kraśnica

124.958

5.

Zmiana systemu ogrzewania na olejowe w SP w Radolinie

133.656

6.

Zakup udziałów w spółce Oświetlenie Uliczne i Drogowe

100.000

7.

Utworzenie pracowni komputerowej w SP w Kawnicach

30.000

8.

Rekultywacja dróg dojazdowych do pól

23.432

9.

Zakup chłodni – Myślibórz i Kawnice

21.960

10.

Dokumentacja techniczna SP Radolina

20.000

11.

Przebudowa kotłowni osiedlowej

17.618

12.

Ścieżka rowerowa: Kolonia Rosocha – Kawnice – Kolonia Kawnice – Golina – Golina Kolonia – Głodowo

9.645

2002

zł

1.

Modernizacja hydroforni Golina wraz z linia wodociągową w Spławiu (dokumentacja)

200.000

2.

Budowa wodociągu Bobrowo

- 30.000
3.
Budowa drogi rolniczej Brzeźniak
52.500
4.
Budowa drogi rolniczej Węglew (I etap)
145.400
5.
Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Radolinie
30.600
6.
Budowa drogi rolniczej Kawnice (dokumentacja)
10.000
7.
Budowa chodników (dokumentacja)
8.000
8.
Budowa drogi Głodowo
87.444
9.
Budowa drogi Kraśnica
35.057
10.
Zakup sprzętu komputerowego i kserokopiarki
20.000
11.
Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Golinie
1.053.000
12.
Zmiana systemu ogrzewania z węglowego na kotłownię olejową w SP Kawnice wraz z wymianą stolarki
okiennej
110.000
13.
Kanalizacja sanitarna z przykanalikami na Osiedlu Starówka
355.000
14.
Zakup sprzętu do zbiórki i segregacji odpadów
54.000
15.
Zakup udziałów w Spółce
40.000

5. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

5.1. Podmioty gospodarcze

Według stanu na koniec grudnia 2001 roku, w rejestrze działalności gospodarczej, prowadzonej przez Urząd Miejski zarejestrowanych było 409 podmiotów gospodarczych (osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą). Od 1997 roku liczba podmiotów wzrosła o 38, czyli o 15,2%. Na 1 tys. mieszkańców przypada

36 podmiotów gospodarczych, podczas gdy pięć lat wcześniej były to 32 podmioty.

Głównym kierunkiem działalności gospodarczej w Gminie jest handel - 220 jednostek w 2001 roku. Uwagę zwraca duży udział podmiotów w budownictwie. W ostatnich latach na terenie Gminy rozwija się przemysł obuwniczy, spożywczy i metalowy. W formie graficznej struktura podmiotów gospodarczych przedstawia się następująco:

Wykres 5.1. Struktura podmiotów gospodarczych według branż

W bardziej szczegółowym ujęciu główne kierunki prowadzonej działalności przedstawiono w tabeli.

Tabela 5.1. Struktura podmiotów gospodarczych według branż (liczba)

Podmioty gospodarcze w rejestrze gminy

LATA

1997

1998

1999

2000

2001

Podmioty gospodarcze razem:

355

355

359

370

409

Transport, komunikacja

38

38

38

40

46

Handel, handel detaliczny, naprawy

155

155

156

158

170

Budownictwo
98
98
98
102
119
Inne usługi handlowe
45
45
46
49
50
Oświata, ochrona zdrowia
11
11
12
12
15
Przemysł i wytwórstwo
8
8
9
9
9

Dane zawarte w systemie REGON, prowadzonym przez GUS świadczą o tym, że liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy wynosiła 406 w 1997 roku i 572 w 2000 roku, co w ciągu 4 lat daje wzrost o 41%.

Wykres 5.2. Liczba jednostek zarejestrowanych w systemie REGON na 1.000 mieszkańców

Liczba jednostek zarejestrowanych w systemie REGON w gminie Golina jest niższa od podobnych wskaźników dla województwa, czy też całego kraju. Zjawisko takie wynika jednak bardziej ze specyfiki gmin rolniczych (ograniczone możliwości podejmowania działalności w wielu dziedzinach) niż z pasywnych postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców Gminy.

Najbardziej znaczące zakłady pracy w gminie przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Tabela 5.2. Największe zakłady pracy na terenie gminy

Nazwa zakładu
Miejscowość
Przedmiot działalności
PPHU „BUT-S”
Golina
Produkcja obuwia
PPHU „DERBUT”
Golina
Produkcja obuwia
GS „Samopomoc Chłopska”
Golina
Piekarnia
Wytwórnia Pasz „KABORO”
Myślibórz
Wytwórnia pasz
Wytwórnia Makaronu „BERA”
Golina
Wytwórnia makaronu
PH „FORTIS”
Golina
Produkcja cukierków
ZGKiM
Golina
Gospodarka komunalna i mieszkaniowa
Tartak „DREW TAR”
Kawnice
Tartak
PPHU „ALWART”
Golina
Produkcja stolarki okiennej
PPHU „ALSKON”
Węglew
Produkcja stolarki okiennej

5.2. Perspektywy rozwoju gospodarczego gminy

W ankiecie przeprowadzanej w 1999 roku dla potrzeb opracowywania Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, władze gminy Golina za największy potencjał rozwojowy uznały położenie Gminy, natomiast jako główny problem rozwoju wymieniono bezrobocie. Jako najważniejsze działanie pośrednie na rynku pracy wskazano wspieranie przedsiębiorczości.

Podczas prac nad Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego dokonano identyfikacji potencjału gospodarczego miast regionu. Potencjał ten określono, biorąc pod uwagę przede wszystkim następujące wielkości: struktura zatrudnienia mieszkańców (wielkość zatrudnienia w I i II sektorze gospodarki, czyli w usługach oraz przemyśle i budownictwie), liczba podmiotów gospodarczych i liczba ludności.

Rysunek 5.1. Potencjał gospodarczy miast województwa wielkopolskiego
(na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego)

Mimo, iż miasto Golina zostało uznane za ośrodek o niskim potencjale rozwojowym, to położenie w pobliżu Konina – miasta o wysokim potencjale rozwojowym powinno pozytywnie wpłynąć na gospodarkę Gminy.

Gmina oferuje pod inwestycje wyznaczone tereny, między innymi:
przy zjeździe z autostrady A-2 w miejscowości Sługocinek - około 40 ha z możliwością zagospodarowania pod każdą działalność nieuciążliwą dla środowiska
w miejscowości Sławie - położone przy linii kolejowej 6 ha gruntów pod działalność produkcyjno-usługową
30 ha gruntów w miejscowości Kraśnica, położonej na obrzeżach Konina przy drodze krajowej nr 2 z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe i usługi nieuciążliwe
nieruchomość ogrodzona 7.700 m² powierzchni, położona w miejscowości Przyjma, będąca własnością Kółka Rolniczego w Przyjmie.

Wszystkie tereny są obecnie własnością prywatną i są nieuzbrojone. Istnieje jednak możliwość szybkiego ich uzbrojenia w podstawowe media z uwagi na przebiegające przez wyżej wymienione tereny lub w ich pobliżu sieci energetyczne, wodociągowe i telefoniczne.

5.3. Rolnictwo

Jak wspomniano we wstępnej części Raportu, użytki rolne stanowią 85% powierzchni Gminy, co nadaje jej typowo rolniczego charakteru. Około połowy powierzchni gruntów zajmują gleby klas III i IV, co sprzyja osiągnięciu wysokiej wydajności w rolnictwie. Struktura użytków rolnych została zobrazowana na poniższym wykresie.

Wykres 5.3. Struktura użytków rolnych w gminie

Powyższe dane wskazują na to, że tereny rolnicze w Gminie są w większości przeznaczone na grunty orne. Na uwagę zasługuje jednak stosunkowo wysoki odsetek łąk i pastwisk, co umożliwia rozwój hodowli bydła. Sady zajmują 52 ha.

Strukturę upraw w Gminie obrazuje kolejny wykres.

Wykres 5.4. Struktura upraw w gminie

Udział gleb o poszczególnych klasach bonitacyjnych przesądza o strukturze upraw – żyto zajmuje 31,5% powierzchni wszystkich upraw, mieszanki zbożowe - 21,4%, pszenica - 14,8%, pszenżyto - 9%, a jęczmień - 8,3%. Duży udział w areale mają również ziemniaki.

W produkcji zwierzęcej dominuje chów trzody chlewnej, lecz w ostatnim okresie rozwija się hodowla bydła mlecznego, produkującego mleko wysokiej jakości dla firmy Danone i OSM Konin.

W roku 2001 stan pogłównia trzody chlewnej oraz bydła przedstawiał się następująco:

bydło - 2728 szt., w tym krowy - 1461 szt.

trzoda chlewna - 6980 szt., w tym lochy - 712 szt.

W Golinie znajduje się lecznica dla zwierząt czynna całą dobę oraz Przychodnia Weterynaryjna.

Najważniejsze dane na temat wielkości gospodarstw rolnych w Gminie zostały przedstawione na dwóch kolejnych wykresach.

Wykres 5.5. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

Powyższe informacje wskazują na to, że gospodarstwa małe – o powierzchni poniżej 5 ha, stanowią aż 60% liczby wszystkich gospodarstw na terenie Gminy, których w sumie na koniec 2001 roku było 1.415. Można przypuszczać, że te małe gospodarstwa w znacznej części nie stanowią głównego źródła utrzymania ich właścicieli. Zaledwie 15% gospodarstw posiada więcej niż 10 ha i właśnie takie duże gospodarstwa sprzyjają towarowości prowadzonej działalności i mają największe szanse na sprostanie konkurencji po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

Wykres 5.6. Łączna powierzchnia gospodarstw w poszczególnych kategoriach wielkości

Z powyższego zestawienia wynika, że łączna powierzchnia małych gospodarstw (do 5 ha) stanowi zaledwie 26% łącznej powierzchni rolnej w Gminie, natomiast gospodarstwa powyżej 10 ha zajmują razem ponad 42% tej powierzchni.

6. MIENIE KOMUNALNE

Podstawowe informacje na temat mienia komunalnego Gminy zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 6.1. Dane na temat mienia komunalnego gminy

Opis mienia

według grup rodzajowych

1997

1998

1999

2000

2001

Łączna ilość

I. Grunty komunalne w ha:

48

55

62

86

108

1. Grunty orne

9

9

10

19

29

2. Drogi

12

16

21

21

22

3. Lasy

4

11

15

17

20

4. Place i tereny zielone

11

9

9

9

9

6. Tereny rekreacyjne

1

1

7. Działki budowlane

9

7

3

9

15

8. Działki przemysłowo – handlowe

1

1

1

10. Inne

3

3

3

9

11

II. Obiekty komunalne ogółem: liczba

63

63

59

57

53

1. Budynki mieszkalne

13

13

13

12

9

2. Budynki niemieszkalne, budowle

34

34

30

29

28

3. Obiekty szkolne

6

6

6

6

6

4. Obiekty przedszkolne

2

2

2

2

2

5. Miejsko – gminne biblioteki

3

3

3

3

3

6. Ośrodki kultury i świetlice

2

2

2

2

2

7. Ośrodki sportu i rekreacji

1

1

1

1

1

8. Obiekty służby zdrowia

2

2

2

2

2

Majątek komunalny

1997

1998

1999

2000

2001

Lokale użytkowe powierzchnia m²

2.474,5

2.489,8

1.398,8

1.383,5

1.383,5

Środki uzyskane z wynajmu lokali użytkowych

48.293

35.307

40.451

42.169

43.272

Koszt utrzymania mieszkań komunalnych ogółem

9.730

12.432
10.859
16.793
22.664
Środki uzyskane z wynajmu mieszkań komunalnych
16.233
20.724
18.341
19.257
21.165
Remonty mieszkania komunalne
2.730
1.330
1.567
3.076
3.600
Sprzedaż mieszkań komunalnych szt.
1
3

13
Sprzedaż gruntów komunalnych szt.
21
24
10
25
21
Sprzedaż gruntów komunalnych ha
2,2
0,5
2,6
0,9
0,9
Środki uzyskane ze sprzedaży gruntów komunalnych i nieruchomości
64.003
89.372
374.344
156.375
155.902

Z powyższego zestawienia wynika, że łączna powierzchnia gruntów komunalnych zwiększa się w dość szybkim tempie, mimo iż Gmina sprzedaje działki, przeznaczone zarówno pod budownictwo mieszkaniowe, jak i działalność gospodarczą. W ostatnich latach przejęto do zasobów gminnych kilka działek. Jeżeli chodzi o obiekty komunalne, to od kilku lat ich łączna liczba maleje.

W roku 2001 sprzedano 13 mieszkań. W dyspozycji Gminy pozostaje jeszcze 9 budynków. Utrzymywanie mieszkań komunalnych stanowi niewielkie obciążenie dla budżetu Gminy, bowiem wpływy z tytułu wynajmu mieszkań komunalnych w ostatnich latach były zbliżone do kosztów ich utrzymania wraz z remontami.

W latach 1997-2001 Urząd Miejski sprzedał 101 działek o łącznej powierzchni 7,1 ha.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Golinie

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej jest zakładem budżetowym Urzędu Miejskiego w Golinie. Nad bieżącą działalnością Zakładu kontrolę sprawuje Zarząd Miejski w Golinie. Zakład zatrudnia 18 osób na pełnych etatach.

Działalność Zakładu ma charakter usługowy. Do jego kluczowych zadań należy:

- utrzymanie terenów zielonych w mieście
- oczyszczanie terenu
- wywóz nieczystości stałych
- wywóz nieczystości płynnych
- prowadzenie Stacji Kontroli Pojazdów
- dostarczanie energii cieplnej z podległych kotłowni
- administrowanie zasobami lokalowymi Gminy
- świadczenie usług remontowo-budowlanych
- utrzymanie placów targowych w mieście
- świadczenie usług transportowych.

7. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

7.1. Sytuacja mieszkaniowa

Najważniejsze dane dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie zestawiono poniżej.

Tabela 7.1. Sytuacja mieszkaniowa w gminie

Mieszkalnictwo

1997

1998

1999

2000

2001

Liczba budynków mieszkalnych ogółem, w tym:

2.436

2.449

2.462

2.465

2.473

budynki mieszkalne komunalne

13

13

13

12

9

budynki mieszkalne spółdzielcze

1

1

1

1

1

budynki mieszkalne prywatne

2.422

2.435

2.448

2.452

2.463

Mieszkania komunalne liczba

49

49

49

44

32

Mieszkania socjalne liczba

-

-

-

-

-

Liczba wydanych pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych

28

29

52

45

60

Liczba oddanych do użytku domów jednorodzinnych

5

4

2

2

8

Czynsz za mieszkania komunalne (netto za 1m²)

1

1,1

1,2

1,4

1,54

Z informacji podanych w tabeli wynika, że:

Liczba prywatnych budynków mieszkalnych rosła w granicach 0,01- 0,05% rocznie.

Gmina praktycznie nie inwestuje w mieszkania komunalne, a dokonywane są tylko najpotrzebniejsze remonty.

Systematycznie rosła liczba wydanych pozwoleń na budowę, lecz liczba oddawanych do użytku mieszkań pozostaje na bardzo niskim poziomie, co świadczy o długim procesie budowy i o dużym zastoju w tej sferze, spowodowanym ubożeniem społeczeństwa, a także małą skalą osiedlania się w Gminie.

Wykres 7.1. Liczba wydanych pozwoleń na budowę oraz oddanych domów

Gmina nie dysponuje mieszkaniami socjalnymi. W związku z nałożeniem na samorządy ustawowego wymogu posiadania takich mieszkań, władze Gminy w najbliższym czasie będą zmuszone do ich wygospodarowania.

7.2. Wodociągi

Sytuacja w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę przedstawia się korzystnie. Do sieci wodociągowej

podłączonych jest około 86% gospodarstw domowych. Istnieje 8 wodociągów grupowych, z których korzysta 18 wsi oraz miasto Golina. Nie korzystają z wodociągu 3 wsie z uwagi na położenie w dolinie rzeki Warty. Długość sieci wodociągowej wynosi 144,3 km, natomiast liczba przyłączy wodociągowych - 2.234.

Stacje uzdatniania wody (hydrofornie) znajdują się w:

Węglewie – o wydajności 60 m³/h

Głodowie – 72 m³/h

Przymie – 40 m³/h

Spławiu – 11 m³/h

Golinie – 90 m³/h.

W ujęciu graficznym rozwój sieci wodociągowej na przestrzeni ostatnich 4 lat zaprezentowano poniżej.

Wykres 7.2. Zmiany długości sieci wodociągowej i liczby przyłączy

W roku 2001 opłaty za wodę wzrosły z 1,55 zł na 1,71 za 1m³. W 2001 roku produkcja wody wyniosła 481,9 tys. m³, natomiast sprzedaż – 316,3 tys.m³. Straty w sieci wynoszą około 10% - po odliczeniu 5% na zużycie technologiczne, okazuje się, że 5% stanowią ubytki, spowodowane przede wszystkim awariami oraz nielegalnym podłączaniem się do sieci.

Wpływy z tytułu dostarczenia wody odbiorcom są wyższe od kosztów związanych z produkcją i dostarczaniem wody, tak więc nie są konieczne dopłaty z budżetu Gminy do gospodarki wodociągowej. Zaległości z tytułu opłat za wodę wynosiły na koniec 2001 roku 52 tys. zł.

W ostatnich latach dokonano wielu inwestycji w sieć wodociągową Gminy, między innymi na odcinkach: Adamów Kolonia, Rosocha, Spławie, Przyjma-Brzeźniak, Głodowo-Przymja, a także na prace przy hydroforni w Węglewie.

7.3. Kanalizacja

Kanalizację sanitarną posiada miasto Golina (część osiedli Zachód, Starówka, Wschód). We wrześniu 2001 roku, po 6 miesiącach prac modernizacyjnych i budowlanych, oddano do użytku oczyszczalnię ścieków w Golinie. Zmodernizowana oczyszczalnia jest w pełni skomputeryzowana, automatycznie sterowana i może przyjąć 800 m³ nieczystości na dobę. Do oczyszczalni dopływają ścieki z kanalizacji sanitarnej miasta Golina, a także dowożone są beczkowozami ścieki z szamb z terenu Gminy. Ilość ścieków oczyszczanych kształtuje się na poziomie około 75.000 m³/rok. Obecnie Golina posiada ponad 20 km sieci kanalizacyjnej, która jest rozbudowywana.

Wykres 7.3. Zmiany długości sieci kanalizacyjnej i liczby przyłączy

Gospodarstwa domowe, które nie mają dostępu do kanalizacji sanitarnej, korzystają z usług firm posiadających zezwolenie Burmistrza Miasta i Gminy Golina na usuwanie odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy. Niestety, część gospodarstw ścieki spuszcza do rowów lub na pole. Stan taki stanowi znaczne zagrożenie dla środowiska.

W listopadzie 2001 roku, podczas Międzynarodowych Targów Ekologicznych „Poleko”, gmina Golina otrzymała nagrodę (150 tys. zł) za modernizację oczyszczalni ścieków. Konkurs ten został zorganizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska.

7.4. Gospodarka odpadami stałymi

Usługi w zakresie gospodarki odpadami stałymi świadczy Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Golinie oraz prywatni przewoźnicy, którzy posiadają zezwolenia na wywóz odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy zgodnie z ustalonym harmonogramem dla poszczególnych miejscowości.

Gmina Golina ma wdrożony system zbiórki stałych odpadów komunalnych. Właściciele nieruchomości zobowiązani są do wyposażenia swoich posesji w urządzenia służące do gromadzenia odpadów komunalnych oraz utrzymania tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym.

Do gromadzenia odpadów służą:

pojemniki ocynkowane o pojemności 110 l lub worki foliowe do segregacji odpadów (szkło, papier, puszki, plastik)

pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów plastikowych i butelek typu PET

pojemniki UL przeznaczone na szkło

pojemniki o pojemności 1.100 l.

Prawidłowa gospodarka odpadami stałymi prowadzona jest głównie w miejscowościach o zwartej zabudowie, między innymi w mieście Golina oraz wsiach Spławie, Przyjma, Kawnice, Węglew i Kraśnica. W pozostałych miejscowościach sukcesywnie wdrażany jest system selektywnej zbiórki. Natomiast miejscowości o niskiej intensywności zabudowy (gospodarstwa rolne) składają odpady typu organicznego w kompostowniach, a pozostałe odpady gromadzone są w wydzielonych miejscach w zagrodach i okresowo wywożone na składowisko odpadów komunalnych.

Odpady stałe wywożone są na Składowiska Odpadów Komunalnych w Koninie i Kleczewie. Odpady

niebezpieczne z przychodni, apteki i gabinetów lekarskich wywożone są do Zakładu Utylizacji Odpadów w Koninie. W Golinie znajduje się natomiast Zakład Utylizacji „Nautil”, zajmujący się utylizacją odpadów poubojowych i padliny.

Podobnie jak w przypadku modernizacji oczyszczalni ścieków, w 2001 roku podczas Targów „Poleko”, gmina Golina otrzymała nagrodę (150 tys. zł) w konkursie zorganizowanym przez NFOŚ za rekultywację starego wysypiska odpadów komunalnych.

7.5. Gazyfikacja

Gospodarstwa domowe na terenie gminy Golina nie mają obecnie dostępu do sieci gazowej. Warunki do przeprowadzenia gazyfikacji Gminy są jednak dogodne, bowiem przez jej teren przebiega sieć gazowa przy okazji ciągnięcia nitki do miasta Konin. Ponadto Gmina posiada dokumentację na budowę sieci gazowej, opracowaną przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.

Gazyfikacja Gminy jest przewidziana na lata 2005-2011. W Golinie Kolonii planowana jest budowa stacji redukcyjnej, od której zostanie rozprowadzona sieć na terenie Gminy.

7.6. Energetyka

Istniejący na terenie Gminy układ elektroenergetyczny jest wystarczający, lecz dla polepszenia warunków zasilania potrzebna będzie modernizacja istniejących stacji transformatorowych oraz budowa nowych stacji. Na projektowanych terenach zabudowy mieszkaniowej należy rezerwować działki pod lokalizację trafostacji.

7.7. Telefonizacja

Teren Gminy jest obsługiwany przez jednego operatora sieci przewodowej – Telekomunikację Polską S.A. Gmina Golina leży w zasięgu sieci wszystkich polskich operatorów telefonii komórkowej: Era, Plus oraz Idea.

Według stanu na koniec grudnia 2000 roku, w Gminie było 1.716 abonentów telefonów stacjonarnych.

Wykres 7.4. Abonenci telefonii przewodowej na 1000 mieszkańców (stan na 31.12.2000 r.)

7.8. Drogownictwo i komunikacja

Drogi

Sieć drogowa o nawierzchni ulepszonej i dobrych parametrach daje szansę szybkiego i bezpośredniego dotarcia do każdej miejscowości, a zatem zwiększa atrakcyjność gospodarczą gminy, a także pozwala na rozwój szerokiej gamy usług dla osób, przemieszczających się przez teren gminy.

W układzie drogowym Gminy funkcjonuje 4-stopniowa hierarchia dróg: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. W granicach gminy Golina znajduje się 11,6 km dróg krajowych, 6,2 km dróg wojewódzkich, 38,9 km dróg powiatowych oraz 69 km dróg gminnych. Drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe są utwardzone w 100%, natomiast spośród dróg gminnych tylko około 22% stanowią drogi, posiadające nawierzchnię twardą ulepszoną.

Skala nakładów na utrzymanie oraz inwestycje drogowe w poszczególnych latach była różna i zależała od aktualnych możliwości finansowych Gminy. W ostatnich latach obserwuje się spadek nakładów na drogi w stosunku do całkowitych wydatków Gminy. W roku 2001 na utrzymanie, oświetlenie i inwestycje drogowe wydatkowano z budżetu Gminy łącznie 370,5 tys. zł, co stanowiło 2,8% wszystkich wydatków budżetowych Gminy.

Wykres 7.5. Wydatki na drogi lokalne z budżetu gminy Golina

Transport autobusowy

Komunikacja autobusowa na terenie Gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Transport ten jest realizowany przez PKS (połączenia między innymi do Konina, Poznania, Gniezna, Słupcy, Grabienic, Kazimierza Biskupiego, Pyzdr, Turku oraz Włocławka) oraz MZK (połączenia do Konina). W ostatnich kilku latach coraz większym problemem staje się zmniejszanie przez przewoźników liczby połączeń, co bardzo utrudnia poruszanie się przede wszystkim po terenie Gminy, zwłaszcza po godzinach szczytu oraz w weekendy i święta.

Komunikacja kolejowa

Przez obszar Gminy przebiega magistrala kolejowa relacji Paryż – Moskwa. Stacje kolejowe znajdują się w Sławiu (1,5 km od miasta) oraz w Kawnicach. Obecnie ze stacji Sławie istnieją następujące bezpośrednie połączenia kolejowe:

- do Poznania – 10 pociągów dziennie
- do Kutna (przez Konin) – 6
- do Konina – 4

- do Koła (przez Konin) – 1
- do Wrocławia (przez Poznań) – 1
- do Ponętowa (przez Konin, Koło) - 1.

W opinii mieszkańców Gminy także liczba połączeń kolejowych jest zbyt mała.

7.9. Motoryzacja

O rzeczywistym poziomie i zmianach zamożności mieszkańców świadczy między innymi liczba rejestrowanych samochodów rocznie. W gminie Golina liczba rejestrowanych samochodów osobowych utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie, choć w ostatnich latach ulegała znacznym wahaniom - spadała liczba rejestrowanych nowych samochodów, natomiast wzrastała liczba rejestrowanych samochodów używanych. Szczególnie gwałtowny wzrost dla tej grupy nastąpił w latach 1999-2001, pomimo, iż był to okres rosnących cen paliw.

Ogółem w latach 1997-2001 w gminie przybyło 2.335 samochodów osobowych (brak jest danych na temat liczby samochodów wyrejestrowanych).

Wykres 7.6. Liczba nowozarejestrowanych samochodów osobowych w gminie

7.10. Usługi dla ludności

Sieć usług podstawowych w Gminie jest wystarczająca. Na terenie gminy Golina znajduje się 1 placówka pocztowa – w Golinie. W gminie działa około 100 sklepów. Bazę gastronomiczną stanowią jedynie 3 bary.

Główną instytucją finansową jest Bank Spółdzielczy, znajdujący się przy ul. Strażackiej w Golinie, który świadczy szeroki zakres usług bankowych.

Placówek rzemiosła jest wiele – zajmują się one przede wszystkim usługami z zakresu budownictwa.

8. POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW GMINY

8.1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest określana jako „instytucja polityki społecznej Państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia”. Zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej zatrudniają pracowników socjalnych jako realizatorów pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie powołany został Uchwałą Nr X/38/90 Rady Miasta i Gminy z dnia 27.02.1990 roku. Znajduje się on przy ul. Kolejowej i obejmuje swoim działaniem teren całej gminy. Pracę wykonuje 18 pracowników: kierownik, 3 pracowników socjalnych, 11 opiekunek domowych, 1 opiekunka specjalistyczna, 1 pracownik administracyjny oraz 1 pracownik obsługi.

Pomoc społeczna udzielana jest na wniosek osoby zainteresowanej oraz z urzędu, a informacje o osobach wymagających pomocy uzyskiwane są z różnych źródeł, na przykład od sołtysów, radnych, szkół, policji, kuratorów, pielęgniarek środowiskowych. Na podstawie zgłoszenia pracownicy socjalni przeprowadzają wywiad środowiskowy w terenie, a następnie, po zebraniu niezbędnych dokumentów, określone są przyczyny i problemy dominujące oraz wnioskuje się o udzielenie pomocy w zależności od indywidualnej sprawy.

Pełne zestawienie środowisk objętych pomocą według powodów zawiera poniższa tabela.

Tabela 8.1. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w 2001 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej

Liczba rodzin

Liczba osób w rodzinach

Ubóstwo

350

1.409

Sieroctwo

-

-

Bezdomność

1

1

Potrzeba ochrony macierzyństwa

52

209

Bezrobocie

210

842

Niepełnosprawność

45

185

Długotrwała choroba

40

150

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:

–rodziny niepełne

–rodziny wielodzietne

170

55

32

685

190

202

Alkoholizm

13

24

Narkomania

-

-

Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego

1

1

Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna

-

-

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie stale wzrasta. Zjawisko to jest związane przede wszystkim z postępującą pauperyzacją lokalnej społeczności, będącą wynikiem wzrastającej stopy bezrobocia w Gminie, wydłużaniem się okresu pozostawania na bezrobociu oraz utratą praw do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Bezrobocie przyczynia się do zubożenia materialnego i powoduje na poziomie rodziny takie negatywne skutki, jak: dezintegracja rodzin, zwiększenie ryzyka zaistnienia patologii życia rodzinnego, brak wiary we własne siły, obniża samoocenę i wywołuje tzw. syndrom „wyuczonej bezradności”.

Poziom wydatków z budżetu Gminy na pomoc społeczną w ostatnich 5 latach (1997-2001) wzrósł z 906,3 tys. zł do 1.277,8 tys. zł, czyli o ponad 40%. Ich udział w całości wydatków budżetu Gminy wahał się w granicach od 10-12%. W ramach tej kwoty udział wydatków na zadania zlecone spadł z 65% w 1997 roku do 57% w 1999 i 59% w 2001 roku. W tym samym czasie odpowiednio wzrósł udział wydatków na zadania własne. W ujęciu graficznym powyższe dane zostały zaprezentowane na wykresie.

Wykres 8.1. Wydatki budżetowe na pomoc społeczną (w tys. zł)

Informacja na temat udzielonych świadczeń w ramach zadań własnych Gminy została zamieszczona w poniższej tabeli.

Tabela 8.2. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy w 2001 roku

L.p.

Rodzaj świadczenia

L. osób

L. świadczeń

Koszty (w zł)

1

Schronienie

-

-

-

2

Posiłki, w tym:

dzieci i młodzież w szkołach

154

154

4.014

4.014

7.498

7.498

3

Usługi opiekuńcze

31

13.944

216.040

4

Sprawienie pogrzebu

-

-

-

5

Zasiłek w naturze (wyprawka)

2

2

200

6

Inne zasiłki celowe i w naturze, w tym:

zasiłki specjalne celowe

225

13

x

14
113.255
1.580
7
Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne i psychologiczne
x
x
x
8
Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych
x
x
x
9
Praca socjalna
x
x
x
Razem
412
x
336.993

W 2001 roku większość budżetu na pomoc społeczną w ramach zadań własnych Gminy przeznaczonych zostało na usługi opiekuńcze.

Z uwagi na ubożenie rodzin, na skutek między innymi wzrostu kosztów utrzymania, środki finansowe na pomoc społeczną mogły być przeznaczane tylko na potrzeby biologiczne (pierwszego rzędu). Sytuacja ta spowodowana jest w znacznym stopniu ograniczaniem środków finansowych przez administrację rządową, która realizuje tylko zadania obligatoryjne, wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Dane dotyczące udzielonych świadczeń w ramach zadań zleconych Gminie zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 8.3. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminie w 2001 roku

L.p.
Rodzaj świadczenia
L. osób
L. świadczeń
Koszty (w zł)
1
Zasiłki stałe
23
257
99.974
2
Zasiłki stałe wyrównawcze
33
294

74.731
3
Dodatki do zasiłków stałych wyrównawczych
9
50
5.416
4
Zasiłki okresowe gwarantowane
11
108
39.099
5
Zasiłki okresowe specjalne
3
24
2.820
6
Zasiłki okresowe
3
14
2.670
7
Renty socjalne
53
618
235.166
8
Dodatki do renty socjalnej
2
8
815
9
Zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa
29
98
24.709
10
Usługi opiekuńcze przysługujące na podst. przepisów o ochronie zdrowia psychicznego
4
1.680
21.488
11
Zasiłki pielęgnacyjne
30
312
40.463
12
Zasiłki rodzinne
47
479

19.737
12
Pomoc dla kombatantów
5
5
1.237

Razem
252
x
568.325

Z powyższego zestawienia wynika, że zdecydowana większość, bo około 41% funduszy w ramach zadań zleconych, została przeznaczona na renty socjalne. Na drugim miejscu znalazły się zasiłki stałe, na które wydatkowano około 18% środków.

Na dodatki mieszkaniowe przeznaczono w 2001 roku 123,9 tys. zł, z czego 55,5 tys. stanowiła dotacja wojewody.

Skuteczna realizacja zadań MOPS nie jest możliwa bez współdziałania z władzami samorządowymi, kuratorami sądowymi, ZUS-em, KRUS-em, służbą zdrowia, szkołami, parafiami, sołtysami i innymi jednostkami oraz osobami prywatnymi, zainteresowanymi losem osób będących w trudnej sytuacji. Współpraca ta pozwala na zintegrowanie działań pomocowych na terenie Gminy oraz przyczynia się do uzyskania ciekawych rozwiązań problemów społecznych.

Od 15 maja 2000 roku działa przy szkole podstawowej w Golinie świetlica socjoterapeutyczna. Świetlica powstała dzięki życzliwości i finansowemu wsparciu Konińskiego Towarzystwa „Trzeźwość” i Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy w Golinie. Świetlica otwarta jest 4 godziny dziennie, zajęcia prowadzą nauczyciele - specjaliści w poszczególnych dziedzinach. Dzieci, które tu przychodzą, mają zapewnioną pomoc w nauce i opiekę. Prowadzone są zajęcia promujące zdrowy tryb życia, relaksacyjne, rozwijające inwencję twórczą dzieci, muzykoterapia, zajęcia sportowe, muzyczne i teatralne oraz reedukacja. Ponadto jest realizowany program krzewienia kultury, przygotowywania i spożywania posiłków, który polega na tym, że dzieci same robią na przykład kanapki, sałatki i same po sobie sprzątają. Świetlica socjoterapeutyczna współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Kultury i Biblioteki w Golinie.

8.2. Przestępczość

Syntetyczną informację na temat liczby wykroczeń na terenie Gminy w ostatnich 4 latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8.4. Informacja o wykroczeniach w gminie Golina

Przestępczość
1998
1999
2000
2001
Kradzieże
24
31

37
26
Kradzieże z włamaniem
26
21
36
77
Przestępstwa przeciwko życiu
4
8
4
2
Znęcanie się nad rodziną
1
1
3
3
Uchylanie się od płacenia alimentów
12
21
11
b.d.
Wykroczenia przeciwko ładu i porządkowi
87
89
550
239
Wykroczenia drogowe
757
1.105
1.169
1.426
Podjęmowane interwencje domowe
128
114
135
192
Ogółem
1.039
1.390
1.945
1.965

Z powyższych danych wynika, że liczba wykroczeń na terenie Gminy w ostatnich latach wykazywała tendencję wzrostową. Wzrost dotyczył przede wszystkim dwóch grup wykroczeń – kradzieży z włamaniem oraz wykroczeń drogowych.

Policja

W roku 2001 Rewir Dzielnicowych w Golinie pracował w obsadzie 4 policjantów: Kierownik Rewiru i 3

dzielnicowych, obejmujących działaniem obszar całej Gminy.

Straż Miejska w Golinie

Zgodnie z uchwałą Nr XVI/117/2000 w sprawie utworzenia Straży Miejskiej w Golinie z dnia 17.02.2000 roku, na stanowisko Strażnika Miejskiego w wyniku konkursu został wyłoniony Zdzisław Staszak. Po dwóch miesiącach intensywnych szkoleń teoretyczno-praktycznych i miesięcznej praktyce w Komisariacie Policji w Golinie, z dniem 24.07.2000 roku rozpoczął pracę jako Strażnik Straży Miejskiej w Golinie, podległy bezpośrednio komendantowi Straży Miejskiej, to jest Burmistrzowi. Nadzór ogólny nad działalnością Straży Miejskiej sprawuje Zarząd Miasta Golina.

Do obowiązków Strażnika Straży Miejskiej należy głównie nadzorowanie przestrzegania Uchwały Rady Miasta z dnia 21.10.1997 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad zachowania czystości i porządku na terenie gminy Golina, a ponadto:

wykonywanie poleceń Burmistrza i utrzymywanie z nim kontaktu

legitymowanie osób

kontrola zabezpieczeń obiektów i sklepów

kontrola porządku w miejscach publicznych

załatwianie interwencji

eliminacja działalności przestępczej

kontrola ruchu drogowego w określonych warunkach

współpraca z policją poprzez wspólne służby z funkcjonariuszami KP w Golinie

stosowanie pouczeń i udzielanie nagan

nakładanie grzywien w drodze mandatów karnych

kierowanie wniosków do kolegium.

8.3. Ochotnicza Straż Pożarna Gminy Golina

Ochotnicza Straż Pożarna w Golinie została założona w roku 1906. Obecnie na terenie Gminy działa 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym typu „S” – 8 jednostek, typu „M” – 3 jednostki. Jednostki w Golinie i Przyjmie należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Do Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy należy łącznie 1.260 członków (styczeń 2001), w tym 518 czynnych, 504 członków wspierających, 89 członków honorowych. W jednostkach działają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze, zrzeszające 38 dziewcząt i 90 chłopców.

Wszystkie OSP dysponują własną bazą lokalową w postaci remiz strażackich. Na wyposażeniu jednostek jest 11 samochodów bojowych, w tym 3 samochody-cysterny. W 1999 roku został zakupiony samochód cysterna Magirus-Benz 170 D ze zbiornikiem o pojemności 5.000 litrów, napędem na obie osie i wyciągarką. Taki poziom działania i wyposażenia nie byłby możliwy bez przychylności Rady Miasta i Zarządu, które corocznie w budżecie Gminy na działalność Ochotniczych Straży Pożarnych przeznaczają kwotę ponad 100 tys. zł.

W 2000 roku OSP brała udział w około 60 akcjach. Za udział w gaszeniu stacji CPN w sierpniu 2000 roku otrzymała wyróżnienie Wielkopolskiego Komendanta PSP w Poznaniu, a w listopadzie 2000 roku wyróżnienie Komendanta Miejskiego PSP w Koninie za uratowanie mężczyzny z płonącego domu.

OSP prowadzi również działania prewencyjne – pokazy działania dla dzieci z przedszkola i szkół (gaszenie pożaru, ratownictwo drogowe wspólnie z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą PSP w Koninie, ćwiczenie na wypadek pożaru w szkole). Każdego roku straż bierze udział w manewrach gminnych i manewrach jednostek

KSRG.

W latach 2001-2002 drużyna Oldboy strażaków (powyżej 55 roku życia) zdobywała Mistrzostwo Powiatu Konińskiego w zawodach, organizowanych na Stadionie Miejskim w Kleczewie przez Zarząd Powiatowy OSP.

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Golinie liczy 35 członków (styczeń 2001), grających pod kierunkiem kapelmistrza druha Zdzisława Ukraińskiego. W składzie orkiestry znajduje się grupa młodzieży (15 osób) w wieku do 17 lat oraz jedna kobieta, która gra na saksofonie. Orkiestra bierze udział w uroczystościach gminnych z okazji świąt państwowych, festynów i innych imprez. Zapraszana jest również do sąsiednich jednostek OSP w powiecie oraz na przeglądy orkiestr.

Na terenie Gminy znajduje się 10 sal należących do OSP, które są udostępniane jest na różnego rodzaju imprezy. W remizach udostępniane są również pomieszczenia dla organizacji społecznych.

9. SŁUŻBA ZDROWIA

Mieszkańcy gminy Golina mają zapewnioną podstawową opiekę medyczną, natomiast dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej wciąż pozostaje niewystarczający.

Do podstawowej infrastruktury zdrowotnej na terenie gminy Golina należą następujący świadczeniodawcy:
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego "Medyk" S.C. w Golinie
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kawnicach Przychodnia Lekarska Roman Górniak,
natomiast z zakresu opieki stomatologicznej:
Praktyka Indywidualna Tomasz Nowak - Golina
Gabinet Stomatologiczny Grzegorz Molenda – Golina.

W razie nagłych zachorowań można zgłaszać się do Pogotowia Ratunkowego, Ambulatorium Pediatrycznego w szpitalu w Koninie i Ambulatorium Internistycznego Koninie.

Na terenie Gminy funkcjonuje apteka – w Golinie.

Informacje dotyczące personelu udzielającego świadczeń w ramach kontraktu z Wielkopolską Regionalną Kasą Chorych, zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 9.1. Wykaz personelu medycznego udzielającego świadczeń w ramach kontraktu z WRKCh (w 2001 r.)
Wyszczególnienie

stan

1. Lekarze medycyny ogółem zatrudnieni w placówkach świadczących usługi POZ w tym:

9

a) lekarze ze specjalnością lekarza rodzinnego

5

b) ze specjalnością pediatrii

2

c) ze specjalnością interny

-

d) specjaliści II stopnia

2. Lekarze innych specjalizacji ogółem zatrudnieni na terenie gminy na podstawie kontraktu z kasą chorych w tym:

1

a) kardiologzy

-

b) neurologzy

-

c) chirurgzy

-

d) ginekologzy

1

3. Pielęgniarki i położne środowiskowe zatrudnione na terenie gminy w placówkach POZ na podstawie kontraktu z kasą chorych

11

4. Pielęgniarki szkolne

2

5. Stomatolodzy posiadający kontrakt z kasą chorych

3

Bolączką prawie każdej polskiej gminy jest brak środków na profilaktykę zdrowotną, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży i gmina Golina nie jest w tym przypadku wyjątkiem.

W październiku 2001 roku został opracowany „Program Promocji Zdrowia Powiatu Konińskiego”, którego intencją jest poprawa zdrowotności, jakości i długości życia mieszkańców.

Głównymi kierunkami, promującymi zdrowie w powiecie uznano eliminację i ograniczanie czynników szkodliwych dla zdrowia oraz popieranie działań sprzyjających zdrowiu, a cele operacyjne zdefiniowano następująco:

- 1)Zmiana stylu życia mieszkańców Powiatu Konińskiego
- 2)Zmniejszenie zagrożeń zdrowotnych wynikających ze środowiska społecznego
- 3)Zmniejszenie zagrożeń zdrowotnych pochodzących ze środowiska fizycznego
- 4)Inicjowanie i wspieranie działalności środowisk promujących zdrowie.

Zaangażowanie władz lokalnych, organizacji pozarządowych, służb medycznych, instytucji oświatowych, środków masowego przekazu, a przede wszystkim współdziałanie i współuczestnictwo społeczności lokalnej w to przedsięwzięcie powinno wydatnie przyczynić się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Golina.

10. OŚWIATA, KULTURA I SPORT

10.1. Przedszkole

Samorządowe Przedszkole w Golinie zostało utworzone 01.09.1979 roku. Do przedszkola uczęszcza 165 dzieci (140 w Golinie i 25 w Kawnicach). Zajęcia prowadzone są w 7 grupach przedszkolnych: 3-4-latki, 5-latki, w 4 grupach 6-latków oraz w grupie łączonej 3-6-latków w Kawnicach. Przedszkole zatrudnia 11 wychowawców.

Samorządowe Przedszkole w Golinie usytuowane jest w parku miejskim. Zajmuje budynek dawnego dworku ziemiańskiego z przylegającą doń oficyną. Jest to parterowy dworek klasycystyczny z czterema kolumnami, pokryty czerwoną dachówką. Miejsce to jest wymarzone dla dzieci ze względu na otaczającą przyrodę, z dala od zgiełku ulicy i spalin. Przedszkole jest bardzo starannie utrzymane na zewnątrz i wewnątrz. Korytarze i sale zabaw są w jasnych, pastelowych barwach.

Placówka jest dobrze wyposażona w środki dydaktyczne, pomoce i zabawki, które zachęcają dzieci nie tylko do zabawy, ale również do nauki i nabywania różnorodnych umiejętności. Czas pracy przedszkola dostosowany jest do potrzeb rodziców - czynne jest w godzinach 6.30-16.30 w Golinie i w godzinach 6.30-16.00 w Kawnicach.

W przedszkolu organizowane są różnorodne uroczystości i imprezy z udziałem rodziców, a także władz samorządowych, na przykład: Choinka, Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Pożegnanie przedszkola, itp.

Kadra pedagogiczna posiada odpowiednie przygotowanie do pracy w przedszkolu, systematycznie się doskonali na studiach podyplomowych, kursach, warsztatach w ramach Wewnętrznszkolnego Doskonalenia Zawodowego.

Odpłatność za przedszkole jest przystępna dla rodziców dzięki przychylności władz samorządowych dla wychowania przedszkolnego. Otrzymywany dotychczas budżet pozwolił na systematyczną poprawę bazy przedszkoli.

Ponadto oddziały „0” działają przy wszystkich szkołach podstawowych, oprócz SP w Golinie. Łącznie uczęszcza do nich 82 dzieci.

10.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Podstawowe informacje na temat szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, którego prowadzenie jest zadaniem Gminy, przedstawiono w tabeli.

Tabela 10.1. Podstawowe dane o szkołach (stan na 1.09.2001 r.)

Szkoły

SP

Golina

SP

Kawnice

SP

Przyjma

SP

Radolina

SP

Spławie

GIM Golina

Liczba uczniów ogółem, stan w dniu 1.09.2001, w tym:

539

375

135

103

22

596

liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych

-

46

18

12

6

-

Liczba zmian

2

2

1

1

1

1

2

Liczba nauczycieli dydaktycznych w etatach przeliczeniowych (wraz z nauczycielami w oddziałach

przedszkolnych)

35,5

23,67

10

9

3

34,5

Budżet szkoły: wydatki ogółem (wraz z oddziałami przedszkolnymi)

1.731.373

979.830

533.880

404.760

177.510

1.552.000

L. godz. zajęć rozszerzających ofertę szkoły i finansowanych z budżetu gminy (miesięcznie)

0
0
32
24
0
25
Liczba oddziałów
24
17
7
7
3
25
Liczba pomieszczeń do nauczania, w tym:
15
10
10
7
5
13
pracownie przedmiotowe
1
1
2
1
0
2
Sala gimnastyczna
1
1
0
0
0
0
Liczba książek w bibliotece
9.419
5.985
5.999
2.871
560
1.500
Koszt utrzymania 1 ucznia
3.212,2
2.612,9
3.954,7
3.929,7
8.068,6
2.604,0

Na początku roku szkolnego 2001/2002 w 5 szkołach podstawowych w Gminie uczyło się 1.174 uczniów, a

Łączna liczba nauczycieli w etatach przeliczeniowych wynosiła 81. Średni roczny koszt utrzymania 1 ucznia jest ściśle uzależniony od wielkości szkoły i waha się od 2,6 tys. zł w Kawnicach i 3,2 tys. zł w Golinie (największa szkoła podstawowa w gminie) do 8 tys. zł w najmniejszej szkole podstawowej na terenie Gminy – w Spławiu. Koszt utrzymania ucznia w gimnazjum jest zbliżony do najniższej wartości spośród szkół podstawowych i wynosi 2,6 tys. zł na ucznia.

Ze względu na występowanie bardzo dużych rozbieżności w kosztach kształcenia uczniów w szkołach podstawowych na terenie Gminy, w przyszłości będzie istniała konieczność restrukturyzacji sieci szkół. Spadek liczby uczniów w szkołach podstawowych stwarza możliwość nauki w lepszych warunkach, choć z drugiej strony wzrastają koszty ponoszone średnio na jednego ucznia (z powodu wysokich kosztów stałych), a Gmina otrzymuje mniej środków z subwencji oświatowej, gdyż subwencja oświatowa przyznawana jest w zależności od liczby uczniów.

We wszystkich szkołach działają biblioteki. Łączna liczba woluminów wynosi ponad 26 tys.

Liczba uczniów na nauczyciela, jak i na oddział są korzystne z punktu widzenia warunków nauczania, natomiast w szkołach podstawowych w Golinie oraz w Kawnicach, a także w Gimnazjum w Golinie, z powodu niedostatecznej liczby sal lekcyjnych, istnieje konieczność nauczania w systemie 2-zmianowym. W ujęciu graficznym dane te zostały przedstawione poniżej.

Wykres 10.1. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, i 1 oddział i 1 izbę szkolną w szkołach podstawowych i gimnazjum w 2001 roku

Warunki lokalowe szkół

Poniżej w syntetyczny sposób przedstawiono warunki lokalowe szkół, znajdujących się na terenie Gminy:

1) Szkoła Podstawowa w Golinie

Jest to największa szkoła podstawowa na terenie Gminy, posiadająca 15 izb do nauczania. Szkoła funkcjonuje

w budynku pochodzącym z 1933 roku, który był znacznie rozbudowywany i remontowany w latach 1998-2001. Budynek ten wymaga jeszcze remontu (między innymi wymiana dachu, wymiana stolarki okiennodrzwiowej i oświetlenia, wymiana sieci centralnego ogrzewania, malowanie izb lekcyjnych oraz korytarzy, a także wymiana posadzek na korytarzach). Szkoła posiada pracownię komputerową, wyposażoną w 10 komputerów, 2 drukarki oraz modem, a także salę gimnastyczną (zmodernizowaną w 1999 r.) wraz z zapleczem i siłownią.

2) Szkoła Podstawowa w Kawnicach

Budynek szkoły pochodzi z 1955 roku; a do najpilniejszych potrzeb remontowych zaliczyć należy malowanie klas oraz wymianę instalacji grzewczej. Szkoła posiada salę gimnastyczną oraz pracownię komputerową, utworzoną w 2001 roku.

3) Szkoła Podstawowa w Przyjmie

Budynek szkoły został zbudowany w roku 1967, a w latach 1998-99 poddany był rozbudowie i modernizacji, natomiast w roku 2000 wymieniono okna. Do najpilniejszych potrzeb należy wymiana instalacji grzewczej, parkietu na hollu szkolnym oraz budowa sali gimnastycznej.

4) Szkoła Podstawowa w Radolinie

Budynek szkoły pochodzi z roku 1960 i wymaga rozbudowy oraz wymiany dachu. Dokumentację techniczną na te działania sporządzono w roku 2001. Również w 2001 roku dokonano zmiany systemu ogrzewania z węglowego na kotłownię olejową.

5) Szkoła Podstawowa w Sławiu

Jest to najmniejsza szkoła na terenie Gminy; budynek pochodzi z roku 1930, a do najpilniejszych remontów należy malowanie klas.

6) Gimnazjum w Golinie

Publiczne Gimnazjum w Golinie funkcjonuje od 1.09.1999 roku. Szkoła posiada pracownię komputerową, wyposażoną w 10 komputerów. Niestety, szkoła nie posiada sali gimnastycznej i korzysta z sali użyczonej przez Szkołę Podstawową w Golinie.

W szkołach na terenie Gminy nie ma stołówek ani gabinetów lekarskich.

Związek Harcerstwa Polskiego w Golinie

Działalność harcerska prowadzona jest w Szkole Podstawowej w Golinie (trzy drużynyuchowe), w Gimnazjum w Golinie (dwie drużyny harcerskie) oraz w Przyjmie (jedna drużyna harcerska). W programie harcerstwa zawarta jest problematyka wychowania oraz problematyka zagrożenia społecznego, jakim jest alkoholizm, a także profilaktyka w tym zakresie. Dotychczasowe kontakty z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pomagają w realizacji tego programu.

Podsumowaniem pracy harcerskiej każdego roku jest Akcja Letnia. Około 100 dzieci z gminy Golina uczestniczy w letnim wypoczynku w Pobierowie. Są wśród nich również dzieci rodzin patologicznych. W roku 2000 został opracowany program edukacyjno-wychowawczy „Ze słońcem w herbie”, kierowany przede wszystkim do dzieci i młodzieży zagrożonej patologią społeczną.

10.3. Biblioteki

Na terenie Gminy działają 3 biblioteki: w Golinie, Kawnicach oraz Przyjmie.

Biblioteka w Golinie

W skład bazy lokalowej wchodzi czytelnia, wypożyczalnia, pomieszczenie administracyjne, magazynek oraz łazienka. Stan księgozbioru wynosi około 15,2 tys. woluminów.

W bibliotece zarejestrowanych jest około 950 czytelników, a rocznie notuje się 17 tys. wypożyczeń.

Zatrudnienie wynosi 2 osoby.

W czytelni odbywają się imprezy związane z książką, rocznicami literackimi, obchodami państwowymi, lekcje biblioteczne, konkursy, itp.

Biblioteka w Kawnicach

Stan księgozbioru wynosi około 9,5 tys. woluminów, zarejestrowanych jest około 400 czytelników, rocznie notuje się 9-10 tys. wypożyczeń, a biblioteka jest obsługiwana przez 1 osobę.

Głównym zadaniem biblioteki jest gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów w środowisku.

Działalność kulturalno-oświatowa biblioteki polega na popularyzacji czytelnictwa poprzez małe formy oglądowe i formy żywego słowa.

Biblioteka w Przyjmie

Stan księgozbioru wynosi około 9,5 tys. woluminów, a rocznie wypożyczanych jest 8-9 tys. egzemplarzy. W placówce pracuje 1 osoba.

W bibliotece odbywają się rocznice okolicznościowe, wystawy, lekcje biblioteczne, dyskusje nad książkami, konkursy rysunkowe, prezentowane są gazetki, itp.

10.4. Pozostała działalność kulturalna

Działalność kulturalna na terenie Gminy skupia się przede wszystkim w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Golinie. Do tej działalności aktywnie włączają się również szkoły, przedszkole, samorządy wiejskie, organizacje społeczne oraz kościelne. MGOK współpracuje również z Centrum Kultury w Koninie, Starostwem Powiatowym w Koninie, Konińskim Domem Kultury i wszystkimi domami kultury z terenu byłego województwa konińskiego.

W 2001 roku w MGOK zatrudnione były 2 osoby na pełnych etatach, 5 osób na umowę zlecenie oraz 2 osoby na umowę o dzieło. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Golinie stawia przede wszystkim na ruch amatorski; działają w nim następujące Amatorskie Zespoły Artystyczne:

wokalno muzyczne:

Zespół wokalny "Senior"

Kapela podwórkowa "Witki"

Zespół wokalno-instrumentalny "Marysieńki"

Zespół wokalno-instrumentalny "Rexon"

Zespół wokalno-instrumentalny „JAK”

Studio Piosenki

Nauka gry na instrumentach klawiszowych

Chórek dziecięcy „Wesołe nutki”

taneczne:

Dziecięcy Zespół Taneczny "Break Dance"

teatralne:

Koło teatralne "Leśne ludki"

Koło teatralne "Stonoga" i teatr obrzędowy

plastyczne:

Koło plastyczne.

Oprócz tych stałych form w Ośrodku Kultury odbywają się zebrania różnych stowarzyszeń, partii, kół, hodowców, zajęcia kółka matematycznego, geograficznego, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i codzienna gra w tenisa stołowego.

Corocznie organizowanych i współorganizowanych jest wiele imprez kulturalnych. Do stałych imprez MGOK zaliczyć należy między innymi:

8.03.: imieniny Placu Kazimierza połączone z dniem kobiet

1.05.: Majowy festyn

maj: Rysunkowy Konkurs Czytelniczy

maj: Spotkanie z pisarzem

20.05.: II Dziecięcy Przegląd Działalności Kulturalnej Gminy - Golina 2001

1.06.: Obchody dnia Dziecka

3.06.: I Dziecięcy Festiwal Piosenki Ekologicznej

10.06.: Wielkie Ruszenie Powiatu

czerwiec: Literacki Konkurs Czytelniczy

24.06: Noc Świętojańska

lipiec, sierpień: festyny rekreacyjno - kulturalne w parku

9.09.: Pożegnanie lata bez używek

11.11.: Rocznica Odzyskania Niepodległości

10.5. Sport

Aktywność sportowa jest jednym z priorytetów działalności szkół, klubów sportowych i samorządu gminnego. Na terenie gminy Golina działa LZS Polonia Golina, który systematycznie uczestniczy w rozgrywkach związków sportowych w piłkę nożną. LZS posiada drużyny: seniorów, juniorów starszych oraz trampkarzy starszych. Zespół seniorów występuje w klasie okręgowej piłki nożnej, natomiast drużyny młodzieżowe w swoich klasach rozgrywek. Drużyna seniorów zdobyła Mistrzostwo Powiatu Konińskiego – Puchar Starosty w Piłce Halowej w lutym 2000 roku. Ponadto, wygrywając strefowe eliminacje zakwalifikowała się ona w 2001 roku do wojewódzkiego finału Mieszkańców Wsi i Miasteczek Województwa Wielkopolskiego, w którym zajęła II miejsce, przegrywając w finale „złotą bramką”. Drużyna juniorów młodszych zdobyła w sezonie 2000/2001 Mistrzostwo OZPN w Koninie. W 2001 roku klub LZS Polonia Golina obchodził 85-lecie istnienia.

Uczniowie szkół z terenu Gminy mają możliwość uczestnictwa w sekcjach sportowych SKS w następujących dyscyplinach: piłka nożna, piłka koszykowa, piłka siatkowa, tenis stołowy. Odnoszą oni sukcesy na arenie ponadlokalnej. Ostatnie większe osiągnięcia to:

SP Golina – Turniej Piłkarski Coca Coli – awans do półfinału wojewódzkiego

SP Przyjma – piłka siatkowa dziewcząt – III miejsce w rejonie

Gimnazjum w Golinie – w zawodach rejonowych: III miejsce - skok wzwyż, I miejsce – biegi, II miejsce – tenis stołowy.

Nadrzędnym celem utrzymania drużyn piłkarskich, jaki przyświeca władzy samorządowej, jest zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży z terenu Gminy. Systematycznie, dwa razy w roku w okresie letnim, na stadionach w Golinie i Adamowie, a w okresie zimowym w sali sportowej przy Szkole Podstawowej w Kawnicach, organizowane są turnieje o Puchar Burmistrza Miasta dla Drużyn Niezrzeszonych, cieszące się bardzo dużym zainteresowaniem.

W grudniu organizowany jest w Przyjmiu silnie obsadzony turniej szachowy im. Tadeusza Nowickiego. Reprezentanci gminy Golina stanowią trzon zespołu powiatu konińskiego, który w 2001 roku zajął I miejsce wśród LZS-ów w skali całego województwa wielkopolskiego.

Na szczególne pochwały zasłużyli zawodnicy, występujący w konkursach w przeciąganiu liny i trójboju rodzinnym, którzy zajęli I miejsce w skali województwa.

W latach 1998-2000 gmina Golina również w punktacji ogólnej Mistrzostw Powiatu zawsze znajdowała się w strefie medalowej. Dotyczy to także punktacji samorządowej:

I miejsce w Wieloboju Samorządowców Kleczew 2000

I miejsce w III Wielkopolskiej Spartakiadzie LZS w przeciąganiu liny Złotów 2001

I miejsce w punktacji drużynowej gmin oraz II miejsce w wieloboju samorządowym w Spartakiadzie Powiatowej Kleczew 2002

III miejsce w klasyfikacji gmin w Spartakiadzie Powiatowej Golina 2002

I miejsce drużynowo w III Międzypowiatowych Zawodach Strzeleckich o Puchar Starosty Konińskiego Potażniki 2002-09-12.

11. TURYSTYKA I ZABYTKI

Funkcja turystyczna danego obszaru uzależniona jest od jego zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz zabytków kultury materialnej. Brak dużych obszarów leśnych i znaczących akwenów wodnych sprawia, iż gmina Golina nie posiada wybitnych walorów turystyczno-rekreacyjnych. Jedynym akwenem jest położone na granicy Gminy w kompleksie leśnym Jezioro Głodowskie. Do głównych walorów przyrodniczych Gminy należy Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Dolina Warty.

Obszar Gminy jest natomiast bogaty w zabytki, przede wszystkim sakralne, a sama miejscowość Golina posiada historyczny rodowód i ciekawe obiekty kultury materialnej. Poprawia się estetyka Gminy, w co aktywnie włączają się szkoły, samorządy wiejskie, organizacje społeczne, a przede wszystkim mieszkańcy, upiększający swoje obejścia.

Do ciekawszych obiektów zabytkowych na terenie Gminy należą:

Kościół św. Jakuba Apostoła w Golinie - kościół drewniany zbudowany w latach 1765-67. Po bokach dwie kaplice: od strony północnej murowana z 1696 roku, od południowej drewniana z XIX wieku. Wnętrze świątyni podzielone jest profilowanymi słupami na trzy nawy. Wyposażenie barokowe i rokokowe, w barokowym ołtarzu głównym obraz "Ukrzyżowanie" z około 1600 roku. Kościół podlega renowacji, której pierwszy etap został sfinansowany przez Generalnego Konserwatora Zabytków w Warszawie. W ramach tych prac wymieniono elementy konstrukcyjne zakrystii i prezbiterium oraz poddano konserwacji trzy największe obrazy. Odnowić wymaga jeszcze nawa główna i kaplica, polichromia na suficie, pięć ołtarzy oraz rzeźby.

Dwór szlachecki w Golinie - klasycystyczny dwór z XIX wieku, położony w parku krajobrazowym o powierzchni 7 ha, z bogatym drzewostanem, licznymi drzewami - pomnikami przyrody, wysepką otoczoną fosą. Ze skarpy parku rozciąga się rozległy widok na dolinę Warty.

Kościół parafialny p.w. św. Mateusza w Myśliborzu - kościół gotycki z początku XVI wieku. Późniejsze przebudowy zatarły wiele jego pierwotnych cech stylowych. Od strony zachodniej przylega do nawy wieża przykryta dachem czterospadowym. Na drzwiach świątyni dwie niewielkie anteby brązowe w kształcie lwich głów. Wewnątrz trzy barokowe ołtarze i ambona z XVII-XVIII wieku.

Kościół Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach – wzniesiony w latach 1948-51 w miejscu poprzedniej świątyni, murowany, według projektu Kazimierza Ulatowskiego. W ołtarzu głównym znajduje się słynący łaskami obraz Matki Bożej Pocieszenia z początku XVII wieku. Wokół liczne blachy wotywny, najstarsze z XVIII stulecia. Kościół charakteryzuje różnorodność stylów.

Na terenie Gminy istnieje możliwość odbywania ciekawych wycieczek rowerowych. Najciekawsza z tras, proponowanych przez Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Koninie, to trasa Kawnice-Sławsk-Myślibórz-Golina-Kawnice. Z Kawnic poprzez klasztor w Bieniszewie prowadzi szlak turystyczny do Lichenia.

Na obszarze Gminy zarejestrowano około 200 stanowisk archeologicznych, pochodzących z różnych okresów historycznych, W oparciu o te dane wyróżniono 3 strefy obserwacji archeologicznej:

Myślibórz – dwór na kopcu

Myślibórz – skupisko osad nad strugą

Kawnice – osady pochodzące z różnych epok historycznych.

W związku z planowaną rozbudową autostrady A-2 podjęto badania wykopaliskowe w miejscowości Sługocinek. W latach 2000-2001 wyeksploatowano obszar o powierzchni ponad 2 ha. Zarejestrowano ślady bytności ludzkiej w postaci około 1.800 pozostałości po obiektach nieruchomych – począwszy od okresu neolitu, poprzez rozległe osady z czasów kultury łużyckiej (ok. 500-700 p.n.e.), kultury przeworskiej (okres przedrzymski i wczesny okres rzymski) oraz okresu wczesnego średniowiecza. Najbardziej fascynującym odkryciem był, liczący prawie 2.000 sztuk, skarb srebrnych monet pochodzących z XIV i XV wieku.

Odwiedzający Gminę nie mają możliwości skorzystania z noclegów w obiektach turystycznych, ani gospodarstwach agroturystycznych.

Rozwój funkcji turystycznych Gminy powinien się opierać o istniejące zabytki; należy także wykorzystać możliwość rozwoju agroturystyki i turystyki rowerowej oraz obszary położone w okolicach Jeziora Głodowskiego.

12. SPIS TABEL

Tabela 3.1. Liczba ludności w gminie Golina w 2001 roku	13
Tabela 4.1. Dochody ogółem a dochody własne budżetu gminy	20
Tabela 4.2. Udział podatków lokalnych w dochodach ogólnych gminy	21
Tabela 4.3. Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa	22
Tabela 4.4. Poziom subwencji w latach 1997-2001	22
Tabela 4.5. Struktura dochodów z majątku gminy	23
Tabela 4.6. Inwestycje w gminie w latach 1999-2001	26
Tabela 5.1. Struktura podmiotów gospodarczych według branż (liczba)	28
Tabela 5.2. Największe zakłady pracy na terenie gminy	29
Tabela 6.1. Dane na temat mienia komunalnego gminy	34
Tabela 7.1. Sytuacja mieszkaniowa w gminie	36
Tabela 8.1. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w 2001 roku	43
Tabela 8.2. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy w 2001 roku	44
Tabela 8.3. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminie w 2001 roku	45
Tabela 8.4. Informacja o wykroczeniach w gminie Golina	46
Tabela 9.1. Wykaz personelu medycznego udzielającego świadczeń w ramach kontraktu z WRKCh (w 2001 r.)	49
Tabela 10.1. Podstawowe dane o szkołach (stan na 1.09.2001 r.)	52

13. SPIS WYKRESÓW

Wykres 2.1. Rodzaje gruntów w gminie Golina	10
Wykres 2.2. Struktura własności gruntów w gminie	10
Wykres 2.3. Klasy gruntów rolnych	11
Wykres 3.1. Przyrost naturalny w gminie Golina	13
Wykres 3.2. Ludność w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjny	14
Wykres 3.3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Golina (stan na 31 XII)	14
Wykres 3.4. Struktura wiekowa bezrobotnych	15
Wykres 3.5. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu	15
Wykres 3.6. Struktura bezrobotnych według wykształcenia	16
Wykres 3.7. Struktura bezrobotnych według stażu pracy	16
Wykres 4.1. Porównanie poziomu dochodów i wydatków z budżetu gminy (w tys. zł)	18
Wykres 4.2. Porównanie dynamiki dochodów i wydatków gminy (rok poprzedni = 100)	19
Wykres 4.3. Porównanie dynamiki dochodów i wydatków - realnie (rok poprzedni = 100)	19
Wykres 4.4. Udziały poszczególnych składników w dochodach gminy	20
Wykres 4.5. Struktura podatków i opłat lokalnych	21
Wykres 4.6. Wydatki budżetowe w poszczególnych działach (w %)	24
Wykres 4.7. Struktura wydatków gminy według kategorii	25
Wykres 4.8. Wydatki budżetowe ogółem a wydatki inwestycyjne w gminie (w tys. zł)	25
Wykres 4.9. Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu gminy według działów w latach 1997-2001	26
Wykres 5.1. Struktura podmiotów gospodarczych według branż	28
Wykres 5.2. Liczba jednostek zarejestrowanych w systemie REGON na 1.000 mieszkańców	29
Wykres 5.3. Struktura użytków rolnych w gminie	31
Wykres 5.4. Struktura upraw w gminie	31
Wykres 5.5. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni	32
Wykres 5.6. Łączna powierzchnia gospodarstw w poszczególnych kategoriach wielkości	32
Wykres 7.1. Liczba wydanych pozwoleń na budowę oraz oddanych domów	36
Wykres 7.2. Zmiany długości sieci wodociągowej i liczby przyłączy	37
Wykres 7.3. Zmiany długości sieci kanalizacyjnej i liczby przyłączy	38
Wykres 7.4. Abonenci telefonii przewodowej na 1000 mieszkańców (stan na 31.12.2000 r.)	40
Wykres 7.5. Wydatki na drogi lokalne z budżetu gminy Golina	40
Wykres 7.6. Liczba nowozarejestrowanych samochodów osobowych w gminie	41
Wykres 8.1. Wydatki budżetowe na pomoc społeczną (w tys. zł)	44
Wykres 10.1. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, i 1 oddział i 1 izbę szkolną w szkołach podstawowych i gimnazjum w 2001 roku	53

14. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1.1. Usytuowanie powiatu konińskiego oraz gminy Golina w województwie wielkopolskim	9
Rysunek 5.1. Potencjał gospodarczy miast województwa wielkopolskiego	30